Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

15 noiembrie 2018 *

„Ajutoare de stat – Piața de capacități din Regatul Unit – Schemă de ajutoare – Articolul 108 alineatele (2) și (3) TFUE – Noțiunea de îndoieli în sensul articolului 4 alineatul (3) sau (4) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 – Liniile directoare privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și pentru energie pentru perioada 2014-2020 – Decizia de a nu invoca obiecții – Neinițierea procedurii oficiale de investigare – Drepturi procedurale ale părților interesate”

În cauza T-793/14,

Tempus Energy Ltd, cu sediul în Worcester (Regatul Unit),

Tempus Energy Technology Ltd, cu sediul în Cheltenham (Regatul Unit),

reprezentate inițial de J. Derenne, de J. Blockx, de C. Ziegler și de M. Kinsella, ulterior de J. Derenne, de J. Blockx și de C. Ziegler și, în sfârșit, de J. Derenne și de C. Ziegler, avocați,

reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de É. Gippini Fournier, de R. Sauer, de K. Herrmann și de P. Němečková, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat inițial de C. Brodie și de L. Christie, în calitate de agenți, asistați de G. Facenna, QC, ulterior de S. Simmons, de M. Holt, de C. Brodie și de S. Brandon, în calitate de agenți, asistați de G. Facenna, QC, ulterior de M. Holt, de C. Brodie, de S. Brandon și de D. Robertson, în calitate de agenți, asistați de G. Facenna, QC, și, în sfârșit, de S. Brandon, în calitate de agent,

intervenient,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se urmărește anularea Deciziei C(2014) 5083 final a Comisiei din 23 iulie 2014 de a nu ridica obiecții cu privire la schema de ajutoare privind piața de capacități a Regatului Unit, pentru motivul că schema menționată este compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE (ajutor de stat 2014/N-2) (JO 2014, C 348, p. 5),

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

compus din domnii S. Frimodt Nielsen, președinte, V. Kreuschitz și I. S. Forrester, doamna N. Półtorak (raportor) și domnul E. Perillo, judecători,

grefier: domnul P. Cullen, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 11 iulie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

I. Istoricul cauzei

A. Cu privire la reclamante și cu privire la obiectul litigiului

1 Reclamantele, Tempus Energy Ltd, care a succedat Alectrona Grid Services Ltd, și Tempus Energy Technology Ltd (denumite în continuare, împreună, „Tempus”), comercializează o tehnologie de gestionare a consumului de energie electrică, cu alte cuvinte „gestionare a cererii”, în rândul particularilor și al profesioniștilor și dețin o licență de furnizor de energie electrică în Regatul Unit.

2 Oferta propusă de Tempus clienților săi urmărește să genereze reduceri de costuri în lanțul ofertei de energie electrică prin combinarea tehnologiei de gestionare a cererii cu serviciile propuse de un furnizor de energie electrică. Tempus vinde energie electrică și își ajută clienții la decalarea consumului lor electric care nu este supus constrângerilor de timp spre perioade în care prețurile cu ridicata sunt scăzute, fie pentru că cererea este mică, fie pentru că energia electrică produsă din surse de energie regenerabile este în cantitate mare și, prin urmare, mai puțin costisitoare.

3 Reiese din dosar că, în mod tradițional, operatorii de gestionare a cererii încheie contracte cu consumatorii de energie electrică, care sunt, în general, clienți industriali și comerciali sau întreprinderi mici și mijlocii, prin care se stipulează că clientul acceptă să fie flexibil în ceea ce privește consumul de energie electrică pe o anumită perioadă. Operatorul de gestionare a cererii calculează capacitatea totală disponibilă la un moment dat de la toți clienții flexibili și poate propune ulterior această capacitate gestionarului rețelei de electricitate, National Grid în speță, în schimbul unei plăți pe care o transferă clientului flexibil, păstrând în același timp o marjă de profit pentru el însuși.

4 Prin acțiunea formulată, Tempus solicită anularea Deciziei C(2014) 5083 final a Comisiei din 23 iulie 2014 de a nu ridica obiecții cu privire la schema de ajutoare privind piața de capacități a Regatului Unit, pentru motivul că schema menționată este compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE (ajutor de stat 2014/N-2) (JO 2014, C 348, p. 5, denumită în continuare „decizia atacată”).

B. Cu privire la măsura în cauză

5 Prin schema de ajutoare vizată de decizia atacată (denumită în continuare „măsura în cauză”), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord instituie o piață de capacități care constă în licitații centralizate pentru furnizarea capacităților necesare pentru a asigura caracterul adecvat al capacităților. Este vorba despre o schemă de ajutoare care constă în acordarea unei remunerații

furnizorilor de capacitate electrică în schimbul angajamentului acestora de a furniza energie electrică sau de a reduce sau de a amâna consumul de energie electrică în perioade de tensiune în rețea [considerentul (4) al deciziei atacate].

6 Temeiurile juridice ale măsurii în cauză sunt UK Energy Act 2013 (Legea Regatului Unit din 2013 privind energia) și actele normative adoptate în temeiul acesteia, în special Electricity Capacity Regulations 2014 (Regulamentul din 2014 privind capacitatea electrică) și Capacity Market Rules 2014 (Normele din 2014 referitoare la piața de capacități).

7 Piața de capacități funcționează astfel: volumul capacității necesare se definește în mod centralizat, iar piața, prin intermediul licitațiilor, stabilește prețul adecvat pentru furnizarea acestui volum – toți furnizorii de capacitate eligibili fiind în condiții de concurență în cadrul aceleiași licitații [considerentul (145) al deciziei atacate]. Volumul capacității necesare este adoptat de guvernul Regatului Unit în special pe baza recomandărilor gestionarului rețelei de energie electrică, National Grid [considerentul (11) al deciziei atacate].

8 În ceea ce privește licitațiile, măsura în cauză prevede următoarele: în fiecare an, cu ocazia licitațiilor principale, capacitatea necesară este licitată pentru o livrare efectuată patru ani mai târziu (denumite în continuare „licitații T-4”); capacitatea care a făcut obiectul unor licitații în 2014, de exemplu, era destinată a fi livrată în 2018/2019 – perioada de livrare cuprinsă între 1 octombrie 2018 și 30 septembrie 2019 [considerentul (43) al deciziei atacate]. O altă licitație are loc în anul anterior anului de livrare pentru licitațiile principale (denumite în continuare „licitațiile T-1”).

9 O anumită capacitate va fi dedusă în mod sistematic din licitațiile T-4 pentru a fi „rezervată” licitațiilor T-1, pe baza unei estimări a capacității de gestionare a cererii „rentabile” care ar putea participa la licitațiile T-1 și va fi făcută publică atunci când curba cererii pentru licitațiile T-4 va fi publicată [considerentul (45) al deciziei atacate]. În cazul în care cererea scade între licitațiile T-4 și licitațiile T-1, volumul capacității scoase la licitațiile T-1 va fi redus. Cu toate acestea, decizia atacată prevede că, dat fiind că licitațiile T-1 oferă o cale de acces mai bună operatorilor de gestionare a cererii pentru accesul la piață, guvernul Regatului Unit se angajează să vândă la licitațiile T-1 cel puțin 50 % din capacitatea „rezervată” cu patru ani mai devreme. Decizia atacată adaugă că va fi reținută o anumită latitudine pentru eliminarea acestei garanții în cazul în care gestionarea cererii nu se dovedește rentabilă pe termen lung sau în cazul în care se consideră că sectorul gestionării cererii este suficient de matur [considerentul (46) al deciziei atacate]. Licitațiile T-4 și T-1 constituie sistemul durabil.

10 Cu excepția, cu titlu temporar, a interconectărilor și a furnizorilor de capacitate străini, licitațiile durabile sunt deschise producătorilor existenți și noi, operatorilor de gestionare a cererii și operatorilor de stocare [considerentele (4) și (149) ale deciziei atacate].

11 Există, pe lângă sistemul durabil, un sistem tranzitoriu. Astfel, înainte de perioada de livrare 2018/2019, sunt prevăzute licitații „tranzitorii”, care sunt deschise în principal operatorilor de gestionare a cererii. Primele licitații tranzitorii erau prevăzute în mod normal pentru 2015 – perioada de livrare cuprinsă între octombrie 2016 și septembrie 2017; cele două licitații tranzitorii erau prevăzute pentru 2016 – perioada de livrare cuprinsă între octombrie 2017 și septembrie 2018 [considerentul (51) al deciziei atacate].

12 Resursele de producție și de gestionare a cererii care participă la piața de capacități sunt denumite „Capacity Market Units” (unități ale pieței de capacități, denumite în continuare „CMU”). CMU de producție pot participa individual ca CMU sau colectiv, împreună cu alte unități de producție eligibile în anumite condiții. Una dintre aceste condiții presupune în special că capacitatea totală a tuturor unităților se situează între pragul minim de 2 megawați (MW) și cel de 50 MW [considerentul (16) al deciziei atacate].

13 CMU de gestionare a cererii sunt definite în funcție de un angajament de reducere a cererii. Un asemenea angajament presupune ca operatorul de gestionare a cererii să își determine clientul să își reducă importurile de energie electrică (măsurate de un contor care înregistrează consumul de energie electrică la fiecare jumătate de oră) sau să exporte energia electrică pe care o produce datorită unităților de producție existente. Fiecare componentă a unei CMU de gestionare a cererii trebuie să fie conectată la un contor la o jumătate de oră, iar capacitatea de gestionare a cererii totale a furnizorului trebuie să fie cuprinsă între 2 MW și 50 MW [considerentul (17) al deciziei atacate].

14 Capacitățile eligibile trebuie să fie supuse unui proces de preselecție care, pe lângă constituirea unui dosar administrativ de bază, include cerințe specifice după cum eventualul participant este un operator existent sau potențial [considerentul (26) al deciziei atacate]. Pentru noile capacități de producție și capacitățile de gestionare a cererii neconfirmate (spre deosebire de capacitățile de gestionare a cererii confirmate a căror capacitate declarată de furnizor a fost probată în urma unui test), se solicită, în plus, o garanție de participare la procedura de ofertare care se ridică la 5 000 de lire sterline (GBP) (aproximativ 5 650 de euro) pe MW pentru licitațiile T-4 și T-1 și la 500 GBP (aproximativ 565 de euro) pe MW pentru licitațiile tranzitorii.

15 Operatorul rețelei de energie electrică, National Grid, este însărcinat să organizeze licitațiile pentru a obține nivelul de capacitate necesar pentru asigurarea caracterului adecvat al capacităților electrice.

16 Toate licitațiile sunt licitații descendente, la preț discriminatoriu, în cadrul cărora toți participanții reținuți, adjudecatarii, sunt plătiți în funcție de ultima ofertă acceptată. Un preț ridicat este anunțat la începutul licitațiilor; participanții depun atunci ofertele pentru a indica cantitatea de capacitate pe care sunt pregătiți să o furnizeze la acest preț. Procesul respectiv se repetă de mai multe ori conform unui calendar prestabilit până ce se identifică prețul cel mai scăzut la care cererea corespunde ofertei, cu alte cuvinte prețul de închidere. Toți adjudecatarii sunt plătiți la același preț de închidere („pay-as-clear model”) [considerentul (49) al deciziei atacate].

17 Astfel, în cazul în care sunt reținuți, furnizorilor de capacitate li se atribuie un contract de capacități la prețul de închidere. Durata contractelor de capacități pentru care participanții depun oferte variază. Majoritatea furnizorilor de capacitate existenți au acces la contracte de un an. Furnizorii de capacitate care au cheltuieli cu echipamentul mai mari de 125 GBP (aproximativ 141 de euro) pe kilowatt (kW) (centrale de renovat) au acces la contracte cu o durată maximă de trei ani. Furnizorii de capacitate care au cheltuieli privind echipamentul mai mari de 250 GBP (aproximativ 282 de euro) pe kW (centrale noi) au acces la contracte cu o durată maximă de cincisprezece ani [considerentul (57) al deciziei atacate]. Contractele de peste un an se acordă numai în cadrul licitațiilor T-4. În fiecare caz, condițiile din contractul de capacități, inclusiv prețul capacității, se aplică pe toată durata contractului.

18 Adjudecatarii primesc, pe durata contractului lor, o remunerație periodică finanțată dintr-o taxă stabilită în sarcina furnizorilor de energie electrică. În schimb, adjudecatarii se angajează să furnizeze capacități în perioadele de tensiune în rețea. Sunt prevăzute sancțiuni în cazul în care un adjudecatar nu predă cantitatea de energie electrică în conformitate cu capacitatea prevăzută în contract [considerentul (4) al deciziei atacate]. Pe de altă parte, piața de capacități este supusă unui proces de revizuire [considerentul (6) al deciziei atacate].

19 Cheltuielile efectuate pentru finanțarea remunerării capacităților sunt suportate de toți furnizorii de energie electrică autorizați (denumită în continuare „metoda de recuperare a costurilor”). Taxa aplicată furnizorilor de energie electrică se stabilește în funcție de cota lor de piață și se calculează pe baza cererii înregistrate între orele 16.00 și 19.00 în timpul săptămânii, între lunile noiembrie și februarie, pentru a-i încuraja să reducă cererea de energie electrică a clienților lor în perioadele în care aceasta este, în general, cea mai mare. Potrivit deciziei atacate, acest lucru ar trebui să se reflecte într-o diminuare a capacităților necesare și, în consecință, într-o reducere a costurilor aferente pieței de capacități [considerentul (69) al deciziei atacate].

20 Veniturile brute plătite furnizorilor de capacități au fost ajustate și ar trebui să fie cuprinse între 0,9 miliarde și 2,6 miliarde GBP (aproximativ între 1,02 miliarde și 2,94 miliarde de euro) pe an, respectiv între 8,1 și 23,4 miliarde GBP (aproximativ între 9,14 miliarde și 26,4 miliarde de euro) pentru perioada cuprinsă între 2018 și 2024, această sumă variind în funcție de nivelul necesar de „capacitate nou-construită” [considerentul (7) al deciziei atacate].

C. Cu privire la dispozițiile relevante din orientări

21 Trebuie amintit că, în domeniul specific al ajutoarelor de stat, Comisia Europeană poate stabili orientări pentru exercitarea puterilor sale de apreciere și, în măsura în care acestea nu se îndepărtează de reglementările tratatului, regulile orientative pe care le conțin se impun instituției (a se vedea Hotărârea din 13 iunie 2002, Țările de Jos/Comisia, C-382/99, EU:C:2002:363, punctul 24 și jurisprudența citată).

22 Pe de altă parte, în răspunsurile sale la întrebările scrise ale Tribunalului și, din nou, în ședință, Tempus a confirmat în mod expres că nu contestă crearea unei piețe de capacități ca atare, ci doar, pe de o parte, aprecierea elementelor furnizate de Regatul Unit în ceea ce privește impactul gestionării cererii și, pe de altă parte, diferitele modalități prevăzute pentru a permite operatorilor de gestionare a cererii să participe la piața de capacități.

23 Printre diferitele dispoziții din Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014/2020 (JO 2014, C 200, p. 1, denumite în continuare „orientările”), adoptate de Comisie la 9 aprilie 2014 și intrate în vigoare la 1 iulie 2014, luând în considerare o situație în care principiul unui ajutor în favoarea caracterului adecvat al capacităților este acceptat (a se vedea punctul 22 de mai sus), dispozițiile relevante în vederea soluționării litigiului sunt următoarele.

24 În primul rând, la punctul 224 litera (b), care figurează în secțiunea 3.9.2 „Necesitatea intervenției statului”, orientările prevăd că, în evaluarea elementelor furnizate de statul membru în cauză, Comisia ține cont, printre altele, de „evaluarea impactului participării la nivelul cererii, inclusiv [de] o descriere a măsurilor destinate să încurajeze gestionarea cererii”.

25 În al doilea rând, la punctul 226, care figurează în secțiunea 3.9.3 „Caracterul adecvat”, orientările prevăd următoarele:

„Măsura ar trebui să fie deschisă unor stimulente adecvate și să ofere astfel de stimulente atât producătorilor existenți și viitori, cât și operatorilor care utilizează tehnologii substituibile, cum ar fi reacția din partea cererii sau soluții de stocare. Ajutoarele ar trebui, așadar, să fie acordate prin intermediul unui mecanism care să permită termene de execuție potențial diferite, corespunzând timpului necesar pentru a realiza noi investiții de către producătorii noi care folosesc tehnologii diferite. Măsura ar trebui, de asemenea, să țină cont de măsura în care capacitatea de interconectare ar putea remedia eventualele probleme privind caracterul adecvat al capacității de producție.”

26 În al treilea rând, la punctul 229, care figurează în secțiunea 3.9.5 „Proporționalitatea”, orientările prevăd că „[s]e va considera că o procedură de ofertare concurențială, bazată pe criterii clare, transparente și nediscriminatorii, care vizează efectiv obiectivul definit, duce la rate rezonabile de rentabilitate în condiții normale”.

27 În al patrulea rând, la punctul 232 litera (a), care figurează în secțiunea 3.9.6, „Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale”, orientările subliniază în special că „[m]ăsura ar trebui să fie concepută astfel încât să permită participarea la măsură a oricărei capacități care poate contribui în mod eficace la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție, mai ales ținând cont de […] participarea producătorilor care folosesc

tehnologii diferite și a operatorilor care oferă măsuri cu o performanță tehnică echivalentă, de exemplu gestionarea cererii, interconexiunile și stocarea”. Această dispoziție prevede de asemenea că „restricționarea participării [acestor actori diferiți] poate fi justificată numai de o performanță tehnică insuficientă pentru a face față problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție”.

D. Cu privire la decizia atacată

28 În decizia atacată, Comisia a apreciat, în raport cu articolul 107 alineatul (1) TFUE, că măsura în cauză constituia un ajutor de stat [considerentele (109)-(115) ale deciziei atacate].

29 În ceea ce privește compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă, Comisia a precizat că și-a întemeiat evaluarea pe condițiile prevăzute la punctul 3.9 din orientări, care stabilesc condițiile specifice pentru caracterul adecvat al capacităților.

30 La punctul 3.3.1, „Obiectiv de interes comun și necesitatea ajutorului”, din decizia atacată, Comisia prevede următoarele:

„(118) Comisia consideră că măsura contribuie la realizarea unui obiectiv de interes comun și este necesară în conformitate cu secțiunile 3.9.1 și 3.9.2 din orientări […]

(119) În primul rând, Regatul Unit a pus în aplicare o metodologie pentru a identifica problema privind caracterul adecvat. Lucrările de modelare efectuate de Regatul Unit arată că «enduring reliability adequacy standard» – indicatorul ales pentru a evalua caracterul adecvat al capacităților de producție – putea atinge niveluri critice începând cu 2018-2019. Rezultatele sunt, în linii mari, conforme cu cele publicate de ENTSO-E [European Network of Transmission System Operators for Electricity, Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică] în ultimul său raport. […]

(120) Raportul privind capacitatea al National Grid a fost examinat de un grup independent de experți tehnici (denumit în continuare «PTE») numit de Department of Energy and Climate Change [Ministerul Energiei și Schimbărilor Climatice din Regatul Unit]. La 30 iunie 2014, Ministerul Energiei și Schimbărilor Climatice a publicat raportul PTE în ceea ce privește analiza care stătea la baza recomandărilor National Grid în legătură cu volumul capacității necesare pentru primele licitații. PTE a concluzionat că scenariul general și abordarea adoptate de National Grid erau valabile în ceea ce privește principiile și că National Grid urmărise să ia în considerare elementele de sprijin și punctele de vedere ale persoanelor interesate. Cu toate acestea, exista un consens în cadrul PTE în sensul că National Grid avusese tendința de a adopta o abordare prea conservatoare în ceea ce privește anumite ipoteze cheie, inclusiv interconectarea, ceea ce a condus la o supraestimare a volumului capacității necesare. PTE a observat de asemenea că anumite ipoteze mai puțin conservatoare ar fi fost suficiente pentru a nu crea noi capacități de producție.

(121) Autoritățile din Regatul Unit au explicat că au luat în considerare recomandările National Grid, precum și raportul PTE și au examinat cu atenție diferențele în analizele lor respective. […] Având în vedere dovezile prezentate, guvernul Regatului Unit a decis să urmeze recomandările National Grid, în calitate de *system operator*.

(122) În ceea ce privește participarea gestionării cererii, Regatul Unit a arătat că organizarea primelor licitații în decembrie 2014 ar fi esențială pentru obținerea de informații privind gestionarea cererii și potențialul său. Ca răspuns la raportul PTE, National Grid a sugerat un proiect comun cu Energy Networks Association (Asociația rețelelor energetice] (inclusiv Distribution Network Operators) [Operatorii de rețele de distribuție] pentru a înțelege capacitatea actuală și capacitatea potențială pe care le putea furniza gestionarea cererii. În plus, Regatul Unit a

elaborat dispoziții referitoare la licitațiile tranzitorii pentru a sprijini dezvoltarea gestionării cererii din 2015 până în 2016, precum și un proiect-pilot de 20 de milioane GBP în materie de eficiență energetică [Electricity Demand Reduction pilot]. În sfârșit, Regatul Unit a explicat că va examina datele rezultate din primele licitații și că se va asigura ca curbele cererii să fie ajustate în mod corespunzător, ceea ce ar fi luat în considerare în procesul Future Energy Scenario de National Grid pentru rapoartele privind capacitatea electrică pentru viitoarele licitații.

[…]

(124) Comisia a apreciat inițiativele luate de Regatul Unit pentru a răspunde la raportul PTE și a considerat că unele dintre preocupările identificate de PTE erau serioase, în special estimările prea prudente potrivit cărora interconectarea ar avea o contribuție netă de zero în perioadele de tensiune în rețea. […]

(125) Comisia consideră că [angajamentele asumate de Regatul Unit] sunt suficiente pentru a oferi un răspuns la preocupările metodologice care existau în ceea ce privește contribuția interconectării și estimarea acesteia.

[…]

(128) În al patrulea rând, măsura notificată poate avea ca rezultat sprijinirea producției pe bază de combustibili fosili. Cu toate acestea, astfel cum s-a menționat în considerentele (88)-(94), Regatul Unit are în vedere sau pune în aplicare măsuri suplimentare pentru a remedia disfuncționalitățile identificate ale pieței. Aceste măsuri urmăresc să încurajeze gestionarea cererii, reformarea «cash-out arrangements» și să promoveze un nivel mai înalt de interconectare. Prin urmare, Comisia consideră că aceste măsuri alternative ar trebui să conducă la o reducere a capacităților necesare în temeiul măsurii notificate. În plus, Comisia observă că Regatul Unit propune măsuri ad-hoc pentru a sprijini producția cu emisii scăzute de carbon (de exemplu «Contracts for Differences») și a adoptat standarde de performanță riguroase în materie de emisii. În consecință, Comisia consideră că Regatul Unit a utilizat suficient mijloacele de atenuare a efectelor negative pe care măsura notificată le-ar putea avea asupra obiectivului de eliminare progresivă a subvențiilor dăunătoare mediului. În plus, Comisia observă că evaluarea caracterului adecvat al capacităților de producție anuală ia în considerare volumul de producție, contribuția interconectorilor fiind în același timp deschisă pentru toate tipurile de furnizori de capacități, inclusiv pentru operatorii de gestionare a cererii.

(129) În ceea ce privește scrisoarea prezentată de operatorii de gestionare a cererii, Comisia împărtășește punctul de vedere al Regatului Unit potrivit căruia contractele de capacitate de cincisprezece ani pot fi justificate pentru noile centrale, în timp ce centralele existente și operatorii de gestionare a cererii, ținând seama de nevoia lor redusă de capital (care indică o importanță redusă de a se asigura o finanțare), nu ar beneficia în mod semnificativ de contracte pe termen lung […] În consecință, Comisia nu consideră că contractele mai scurte dezavantajează în mod clar centralele existente și operatorii de gestionare a cererii în raport cu noile centrale. Măsura este neutră din punct de vedere tehnologic și, prin urmare, nu consolidează poziția producătorilor care utilizează combustibili fosili. Comisia observă de asemenea că metoda de recuperare a costurilor păstrează un stimulent pentru reducerea cererii în perioadele de vârf, fiind totodată previzibilă pentru furnizorii de energie electrică.”

31 La punctul 3.3.2, „Caracterul adecvat al ajutorului”, din decizia atacată, Comisia afirmă că:

„(130) Comisia consideră că măsura este adecvată, astfel cum se prevede în secțiunea 3.9.3 din orientări. […]

(131) În primul rând, măsura răspunde disfuncționalităților identificate ale pieței, astfel cum au fost indicate în tabelul 1. În plus, măsura a fost concepută pentru a susține și pentru a completa evoluția în curs pe piață și pentru a fi coerentă cu piața internă a energiei și cu politicile energetice ale Uniunii Europene: cu alte cuvinte dezvoltarea unei gestionări active a cererii, o creștere a concurenței și a investițiilor în capacitățile de interconectare. […]

– Piața de capacități va sprijini dezvoltarea unei gestionări active a cererii. Resursele de gestionare a cererii vor putea primi plăți de capacități și vor exista măsuri specifice pentru sprijinirea capacității acestei industrii, care este încă la început, pentru a se dezvolta. Piața de capacități va sprijini lichiditatea și concurența (atât pe piața de capacități, cât și pe piața de energie electrică).

[…]

(134) În al treilea rând, măsura este deschisă producătorilor existenți și noi, operatorilor de stocare și operatorilor de gestionare a cererii. Procesul de licitare a fost conceput pentru a ține seama de diferitele termene de execuție necesare pentru a garanta disponibilitatea capacității. Furnizorii de capacitate pot depune oferte pentru termenele de execuție de unu sau de patru ani, ceea ce ar trebui să răspundă necesităților noilor centrale și celor de reabilitare a centralelor existente.

[…]

(140) În ceea ce privește scrisoarea prezentată de operatorii de gestionare a cererii, Comisia ia act de faptul că excluderea operatorilor de gestionare a cererii care dețin un contract de capacități în cadrul sistemului durabil de la participarea la licitațiile tranzitorii urmărește, în fapt, să promoveze dezvoltarea sectorului de gestionare a cererii. În plus, având în vedere obiectivul urmărit de măsură, Comisia consideră justificată lipsa unei remunerații suplimentare pentru economii în ceea ce privește pierderile ocazionate de transportul și de distribuția de energie electrică realizate prin gestionarea cererii.”

32 La punctul 3.3.5, „Limitarea efectelor negative asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale”, din decizia atacată, Comisia precizează că:

„(149) [M]ăsura este deschisă tuturor producătorilor, operatorilor de gestionare a cererii și operatorilor de stocare existenți și noi care respectă condițiile de eligibilitate enumerate în considerentele (15)-(18).”

II. Procedura și concluziile părților

33 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 4 decembrie 2014, Tempus a introdus prezenta acțiune.

34 Printr-un act depus la grefa Tribunalului la 15 aprilie 2015, Regatul Unit a formulat un memoriu în intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Prin ordonanța din 30 iunie 2015, președintele Camerei a opta a Tribunalului a admis această intervenție. Regatul Unit a depus un memoriu, iar părțile principale au depus observațiile lor cu privire la acesta în termenele stabilite.

35 Întrucât compunerea Tribunalului a fost modificată, cauza a fost atribuită unui nou judecător raportor la 27 aprilie 2016.

36 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a treia, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

37 Printr-o măsură de organizare a procedurii din 20 decembrie 2016, Tribunalul a invitat Comisia să prezinte notificarea măsurii în cauză, care îi fusese transmisă de Regatul Unit.

38 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 13 februarie 2017, Comisia a transmis Tribunalului o versiune neconfidențială a notificării care îi fusese transmisă de Regatul Unit. Aceasta a susținut că notificarea în discuție era un document confidențial, protejat prin articolul 339 TFUE, care nu putea fi transmis Tempus. Aceasta a declarat că nu este în măsură să furnizeze documentul respectiv Tribunalului în temeiul unei măsuri de organizare a procedurii în conformitate cu articolul 90 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Comisia a arătat că, în cazul în care Tribunalul ar dispune să prezinte documentul respectiv în temeiul articolului 91 din Regulamentul de procedură, ea s-ar conforma de îndată cu o asemenea măsură de cercetare judecătorească.

39 Prin ordonanța din 9 martie 2017 referitoare la o măsură de cercetare judecătorească privind prezentarea de documente, Tribunalul a dispus, în temeiul articolului 91 litera (b), al articolului 92 alineatul (1) și al articolului 103 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, ca Comisia să prezinte notificarea măsurii în cauză, care îi fusese transmisă de Regatul Unit. Comisia a dat curs acestei cereri la 16 martie 2017.

40 Printr-o măsură de organizare a procedurii din 3 aprilie 2017, Tribunalul a indicat Comisiei și Regatului Unit intenția sa de a depune la dosar mai multe fragmente din notificare. Tribunalul le-a invitat să își prezinte observațiile cu privire la divulgarea acestor fragmente. Regatul Unit și Comisia au prezentat observații cu privire la divulgarea fragmentelor amintite la 19 aprilie 2017 și, respectiv, la 24 aprilie 2017.

41 La 5 mai 2017, anumite fragmente din notificare, considerate pertinente și neconfidențiale, au fost depuse la dosar și transmise Tempus (denumită în continuare „notificarea”).

42 Printr-o măsură de organizare a procedurii din 5 mai 2017, Tribunalul a invitat toate părțile să răspundă la mai multe întrebări. În esență, Tribunalul a adresat întrebări părților cu privire la anumite puncte din orientări și cu privire la anumite noțiuni incluse în acestea. S-au adresat întrebări părților în special cu privire la informațiile disponibile în momentul adoptării deciziei atacate în ceea ce privește evaluarea gestionării cererii și evoluțiile sale tehnologice potențiale în raport cu securitatea aprovizionării în Regatul Unit. Pe de altă parte, Comisia a fost invitată să își precizeze poziția cu privire la unele afirmații cuprinse în decizia atacată și elementele de care dispunea în cadrul aprecierii măsurii în cauză. În plus, Tribunalul a invitat Tempus să comenteze afirmațiile Comisiei, în duplică, în ceea ce privește metoda de recuperare a costurilor. De asemenea, Comisia a fost invitată să indice elementele pe care își întemeiase evaluarea nevoilor de finanțare ale operatorilor de gestionare a cererii și Tempus a fost invitată să indice elementele de probă care au stat la baza acestor nevoi de finanțare furnizate Regatului Unit și Comisiei.

43 La 22 mai 2017, părțile au dat curs acestei măsuri.

44 Prin acte depuse la grefa Tribunalului la 17 mai și la 9 iunie 2017, Tempus a formulat observații cu privire la raportul de ședință.

45 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 29 iunie 2017, Tempus a solicitat Tribunalului, în numele egalității armelor, să reexamineze anexa B la notificare, pe care se întemeiaseră Comisia și Regatul Unit în răspunsul lor la măsura de organizare a procedurii din 5 mai 2017, și să stabilească dacă alte părți din această anexă nedivulgate încă trebuiau să îi fie comunicate.

46 Prin ordonanța din 3 iulie 2017 referitoare la o măsură de cercetare judecătorească privind prezentarea de documente, Tribunalul a obligat Comisia, în temeiul articolului 91 litera (b), al articolului 92 alineatul (1) și al articolului 103 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, să prezinte anexa B

respectivă la notificare. Comisia a dat curs acestei cereri la 4 iulie 2017. La 6 iulie 2017, această anexă, considerată relevantă și neconfidențială de către Tribunal, a fost depusă la dosar și comunicată Tempus.

47 Tempus solicită Tribunalului:

– anularea deciziei atacate;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

48 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca inadmisibilă sau, cel puțin, ca nefondată;

– obligarea Tempus la plata cheltuielilor de judecată.

49 Regatul Unit susține concluziile Comisiei și solicită respingerea acțiunii.

III. În drept

A. Cu privire la admisibilitate

50 Comisia amintește, în memoriul în apărare, că, pentru a fi admisibilă, acțiunea unei părți interesate trebuie să fie de natură să asigure protecția drepturilor procedurale de care beneficiază în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE și al articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 [TFUE] (JO 1999, L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41). Prin urmare, ar trebui să se țină seama de argumentele invocate de Tempus referitoare la primul motiv numai în măsura în care acestea ar urmări efectiv să demonstreze că Comisia nu a reușit să depășească îndoielile cu care a trebuit să se confrunte în faza preliminară de examinare și că acest lucru i-ar fi afectat drepturile procedurale.

51 În această privință, trebuie să se arate că argumentul Comisiei nu urmărește să conteste admisibilitatea acțiunii în totalitate, ci doar partea din cerere care nu se referă la apărarea drepturilor procedurale ale Tempus. În cadrul ședinței, de altfel, Comisia a admis că părțile erau de acord să declare că Tempus avea capacitatea procesuală pentru a-și apăra drepturile procedurale. De altfel, este necesar să se arate că Comisia nu a precizat argumentele care, în opinia ei, nu ar trebui să fie luate în considerare pentru motivul că nu se referă la drepturile procedurale ale Tempus.

52 Având în vedere considerațiile care precedă, argumentele Comisiei în ceea ce privește admisibilitatea primului motiv nu pot fi urmate.

B. Cu privire la fond

53 În calitate de parte interesată și pentru a se asigura protecția drepturilor procedurale de care beneficiază în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE și al articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, Tempus invocă două motive în susținerea acțiunii sale întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 108 alineatul (2) TFUE, precum și a mai multor norme de drept, iar al doilea, pe nemotivare.

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 108 alineatul (2) TFUE, pe încălcarea principiilor nediscriminării, proporționalității și protecției încrederii legitime, precum și pe o apreciere eronată a situației de fapt

a) Observații introductive

54 Astfel cum arată Regatul Unit în notificare și Comisia în decizia atacată, era posibil ca energia electrică disponibilă în acest stat membru să nu fie suficientă în viitorul apropiat pentru a respecta perioadele de vârf ale cererii. Cele mai vechi instalații de producție urmau să se închidă în curând, iar piața energiei electrice risca să nu fie suficient de încurajatoare pentru ca producătorii să dezvolte noi capacități de producție pentru a compensa aceste închideri. Piața energiei electrice nu ar oferi stimulente suficiente nici consumatorilor pentru ca aceștia să își reducă cererea în vederea remedierii acestei situații. Pentru a asigura securitatea aprovizionării, Regatul Unit considera, așadar, necesar să instituie o piață de capacități.

55 Obiectul esențial al acestei piețe de capacități era de a încuraja furnizorii de capacități, cu alte cuvinte, în principiu, atât producătorii de energie electrică (centralele electrice, inclusiv centralele care utilizează combustibili fosili), cât și operatorii de gestionare a cererii, care propun decalarea sau reducerea consumului, să țină seama de dificultățile care ar putea apărea în perioadele de vârf ale cererii. Astfel, chiar dacă aceștia intervin la diferite niveluri – oferta pentru producție, cererea pentru consum –, producătorii și operatorii de gestionare a cererii reprezintă elemente indispensabile pentru structura și modul de funcționare a pieței de capacități avute în vedere de Regatul Unit.

56 În ceea ce privește Tempus, totuși, Comisia nu putea considera, în urma unei examinări preliminare și având în vedere informațiile disponibile în momentul adoptării deciziei atacate, că piața de capacități preconizată nu ridica îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă. Tempus evidențiază în cauză, în calitate de operator de gestionare a cererii, șapte aspecte ale pieței de capacități care ridică tot atâtea îndoieli în sensul dat acestei noțiuni de articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999. În esență, aceasta arată că piața de capacități favorizează producția legată de gestionarea cererii în mod discriminatoriu și disproporționat, care ar depăși ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor schemei de ajutoare și respectarea normelor Uniunii Europene aplicabile.

b) Cu privire la noțiunea de îndoieli și decizia Comisiei de a iniția sau de a nu iniția procedura oficială de investigare

57 Astfel cum reiese din articolul 108 alineatul (3) TFUE, în cazul în care Comisia apreciază, după ce a fost informată cu privire la un proiect care urmărește să instituie ajutoare, că acest proiect nu este compatibil cu piața internă, Comisia inițiază fără întârziere procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE. În conformitate cu procedura prevăzută de această din urmă dispoziție, Comisia are astfel obligația de a solicita părților interesate să își prezinte observațiile.

58 Articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999 prevede în această privință că, în măsura în care proiectul notificat de statul membru în cauză instituie în mod efectiv un ajutor, existența sau absența unor „îndoieli” cu privire la compatibilitatea acestui proiect cu piața internă permite Comisiei să decidă sau să nu decidă cu privire la inițierea procedurii oficiale de investigare în urma examinării sale preliminare, după cum urmează:

„(1) Comisia examinează notificarea imediat după primirea acesteia. […]

(2) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că măsura notificată nu constituie un ajutor, ea consemnează acest lucru printr-o decizie.

(3) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că nu există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața [internă], în măsura în care intră în sfera de aplicare a articolului [107] alineatul (1) [TFUE], aceasta decide că măsura este compatibilă cu piața [internă] (denumită în continuare «decizie de a nu ridica obiecții»). Decizia precizează excepția aplicată în temeiul tratatului.

(4) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața [internă], aceasta decide să inițieze procedura prevăzută la articolul [108] alineatul (2) [TFUE] (denumită în continuare «decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare»)."

59 Articolul 6 din Regulamentul nr. 659/1999 precizează, la rândul său, modalitățile de punere în aplicare a procedurii oficiale de investigare:

„(1) Decizia de a deschide procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața [internă]. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. […]

(2) Observațiile primite sunt transmise statului membru în cauză. […] Statul membru în cauză poate răspunde observațiilor transmise […]".

60 În cadrul procedurii de verificare a ajutoarelor de stat, se impune să se distingă, pe de o parte, faza preliminară a examinării ajutoarelor, instituită prin articolul 108 alineatul (3) TFUE și reglementată în special prin articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999, care are ca obiect numai să permită Comisiei să își formeze o primă opinie cu privire la compatibilitatea parțială sau totală a ajutorului respectiv, și, pe de altă parte, faza procedurii oficiale de investigare, menționată la articolul 108 alineatul (2) TFUE și reglementată în special prin articolul 6 din Regulamentul nr. 659/1999, care este menită să permită Comisiei să dețină informații complete cu privire la toate datele cauzei (a se vedea Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctul 57 și jurisprudența citată).

61 Comisia poate să se limiteze la faza preliminară prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE pentru a adopta o decizie favorabilă unui ajutor dacă este în măsură să dobândească convingerea, la sfârșitul unei prime examinări, că proiectul respectiv este compatibil cu Tratatul FUE. Totuși, în cazul în care această primă examinare a determinat Comisia să dobândească convingerea contrară sau chiar nu a permis să fie depășite toate dificultățile ridicate de aprecierea compatibilității acestui ajutor cu piața internă, Comisia are obligația să obțină toate avizele necesare și să deschidă în acest scop procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE (a se vedea Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctele 58 și 59 și jurisprudența citată).

62 În ceea ce privește noțiunea „îndoieli" în legătură cu compatibilitatea măsurii notificate cu piața internă, prevăzută la articolul 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 659/1999, trei cerințe au fost definite de jurisprudență pentru a delimita aprecierea Comisiei.

63 În primul rând, această noțiune are un caracter exclusiv. Prin urmare, Comisia nu poate refuza să inițieze procedura oficială de investigare prevalându-se de alte împrejurări, precum interesul terților, considerații referitoare la economia procedurii sau orice alt motiv de conveniență administrativă sau politică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia, T-388/03, EU:T:2009:30, punctul 90 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 10 iulie 2012, Smurfit Kappa Group/Comisia, T-304/08, EU:T:2012:351, punctul 78).

64 În al doilea rând, din articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999 rezultă în special că, atunci când Comisia nu reușește să elimine orice îndoială în sensul aceste dispoziții, ea este obligată să inițieze procedura oficială de investigare. Comisia nu dispune, în această privință, de nicio marjă de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, British Aggregates/Comisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punctul 113 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 10 iulie 2012, Smurfit Kappa Group/Comisia, T-304/08, EU:T:2012:351, punctul 79 și jurisprudența citată).

65 În al treilea rând, noțiunea de îndoieli prevăzută la articolul 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 659/1999 prezintă un caracter obiectiv. Existența unor astfel de îndoieli trebuie să fie căutată atât în împrejurările în care a fost adoptat actul atacat, cât și în conținutul acestuia, în mod obiectiv, prin efectuarea unei analize a motivelor deciziei în raport cu elementele de care dispunea Comisia atunci când s-a pronunțat cu privire la compatibilitatea cu piața internă a ajutoarelor în litigiu. Prin urmare, controlul de legalitate pe care Tribunalul îl efectuează cu privire la existența unor îndoieli depășește, prin natura sa, examinarea erorii vădite de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 2009, Bouygues și Bouygues Télécom/Comisia, C-431/07 P, EU:C:2009:223, punctul 63, și Hotărârea din 10 iulie 2012, Smurfit Kappa Group/Comisia, T-304/08, EU:T:2012:351, punctul 80 și jurisprudența citată).

66 În acest context, în cadrul controlului de legalitate a deciziei Comisiei de a nu ridica obiecții, revine Tribunalului sarcina de a examina argumentele invocate de Tempus pentru a stabili că, după o examinare preliminară, măsura notificată ridică îndoieli cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă, în sensul articolului 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 659/1999, ceea ce ar fi trebuit să determine adoptarea unei decizii de inițiere a procedurii oficiale de investigare. O asemenea analiză este cu atât mai importantă pentru Tempus cu cât aceste argumente corespund în esență cu cele pe care le-ar fi putut invoca în calitate de parte interesată, făcând uz de drepturile sale procedurale în cadrul procedurii oficiale de investigare în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE în cazul în care această procedură ar fi fost inițiată, drepturi procedurale a căror încălcare o invocă în speță.

67 În acest scop, sarcina probei revine Tempus, care poate face această probă pe baza mai multor indicii concordante, referitoare, pe de o parte, la împrejurările și la durata procedurii de examinare preliminară și, pe de altă parte, la conținutul deciziei atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia, T-388/03, EU:T:2009:30, punctul 93). În special, caracterul insuficient sau incomplet al examinării efectuate de Comisie cu ocazia procedurii de examinare preliminară constituie un indiciu al existenței unor îndoieli în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999 (a se vedea Hotărârea din 10 iulie 2012, Smurfit Kappa Group/Comisia, T-304/08, EU:T:2012:351, punctul 81 și jurisprudența citată). Or, în calitate de parte interesată, Tempus nu dispune nici de competențe de anchetă, nici, în principiu, de capacități de investigare comparabile cu cele de care beneficiază Comisia, dacă este necesar, solicitând cooperarea statului membru în cauză, pentru a finaliza cu bine examinarea măsurii notificate.

68 Prin urmare, în speță și astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 79-82 de mai jos, într-un stadiu al procedurii în care părțile interesate nu au fost încă puse în întârziere să își prezinte observațiile printr-o decizie de inițiere a procedurii oficiale de investigare, este suficient ca Tempus să prezinte motivele pentru care apreciază că, având în vedere decizia atacată, Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli privind compatibilitatea măsurii notificate cu piața internă. Prin urmare, aceasta nu este obligată să prezinte toate elementele de natură să demonstreze incompatibilitatea schemei de ajutoare notificate.

69 În această privință, trebuie amintit că, pentru a fi în măsură să efectueze o examinare suficientă din perspectiva normelor aplicabile ajutoarelor de stat, Comisia nu este obligată să își limiteze analiza la elementele conținute în notificarea măsurii în cauză. Aceasta poate și, după caz, trebuie să caute informațiile relevante, pentru a dispune, cu ocazia adoptării deciziei atacate, de elementele de evaluare care pot fi considerate, în mod rezonabil, suficiente și clare pentru a efectua evaluarea. Pentru a ilustra acest lucru, s-a statuat deja că Comisia a efectuat o examinare „activă și diligentă” a compatibilității

unui ajutor din moment ce aceasta a ridicat problema temeiniciei argumentelor invocate de statul membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 2008, Kronoply și Kronotex/Comisia, T-388/02, nepublicată, EU:T:2008:556, punctul 127), în timp ce s-a considerat că această examinare era „insuficientă” din moment ce nu obținuse informațiile care să îi fi permis să evalueze o măsură (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia, T-388/03, EU:T:2009:30, punctele 109 și 110).

70 Prin urmare, pentru a dovedi existența unor îndoieli, în sensul articolului 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999, este suficient ca Tempus să demonstreze că Comisia nu a căutat și examinat, în mod diligent și imparțial, toate elementele pertinente pentru această analiză sau nu le-a luat în considerare în mod corespunzător, astfel încât să elimine orice îndoială cu privire la compatibilitatea măsurii notificate cu piața internă.

71 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, legalitatea unei decizii în materia ajutoarelor de stat trebuie să fie apreciată în funcție de informațiile de care Comisia putea să dispună la momentul la care a adoptat decizia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctele 54 și 55 și jurisprudența citată). Or, informațiile de care Comisia „putea să dispună” le includ pe cele care apar ca fiind relevante pentru aprecierea pe care această instituție trebuia să o efectueze în conformitate cu articolul 108 alineatele (2) și (3) TFUE și cu articolul 4 alineatul (3) sau (4) din Regulamentul nr. 659/1999.

72 Pentru a dovedi existența unor îndoieli cu privire la compatibilitatea ajutorului cu piața internă, este, prin urmare, posibil ca Tempus să invoce orice informație pertinentă de care dispunea sau putea să dispună Comisia la data la care a adoptat decizia atacată. De asemenea, în cadrul controlului de legalitate pe care este chemat să îl efectueze în această privință, Tribunalul poate lua în considerare orice informație care este menționată în decizia atacată în susținerea aprecierii care este efectuată de Comisie.

73 În speță, trebuie să se verifice, așadar, dacă elementele invocate de Tempus în fața Tribunalului, având în vedere informațiile disponibile la momentul adoptării deciziei atacate, erau de natură să dea naștere unor îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea parțială sau totală a măsurii notificate cu piața internă, impunând, în consecință, Comisiei să inițieze procedura oficială de investigare, fără a aduce atingere exercitării ulterioare de către această instituție a puterii sale de apreciere cu privire la compatibilitatea acestei măsuri cu piața internă în urma inițierii procedurii respective.

c) Cu privire la durata discuțiilor dintre statul membru și Comisie și circumstanțele legate de adoptarea deciziei atacate

74 Tempus subliniază importanța problemelor cu care se confrunta Comisia în această cauză, care reprezenta prima procedură de investigare privind o piață de capacități și punerea în aplicare a orientărilor. În speță, durata discuțiilor dintre Regatul Unit și Comisie, înainte de notificare, ar depăși ceea ce este necesar pentru adoptarea unei decizii de a nu ridica obiecții și ar constitui un indiciu de natură să stabilească existența unor îndoieli. Tempus observă și că este paradoxal că Comisia consideră, pe de o parte, că nu este necesar să inițieze o procedură oficială de investigare cu privire la prima piață de capacități notificată și, pe de altă parte, că trebuie să efectueze ulterior, cu privire la acest aspect, prima anchetă sectorială care nu a fost deschisă niciodată în materie de ajutoare de stat, pentru a „înțelege mai bine aceste măsuri și [pentru] a garanta respectarea normelor UE” și pentru a avea în vedere „părțile interesate care nu sunt ascultate în cadrul procedurilor ordinare în materie de ajutoare de stat” [a se vedea Decizia C(2015) 2814 final a Comisiei din 29 aprilie 2015 de deschidere a unei anchete privind mecanismele de capacități în sectorul energiei în temeiul articolului 20a din Regulamentul nr. 659/1999 și comunicatul de presă corespunzător].

75 Comisia răspunde că, în lipsa unei plângeri, se ține seama doar de data notificării pentru a stabili dacă durata procedurii preliminare de examinare este de natură să evidențieze îndoieli. Or, întrucât această procedură a durat mai puțin de două luni, ea nu ar fi de natură să demonstreze existența unor îndoieli, ci ar reflecta mai degrabă lipsa lor. În orice caz, întrucât piața de capacități a fost concepută în cadrul unei consultări publice naționale care s-a încheiat cu puțin timp înaintea notificării, schimburile de înscrisuri dintre Regatul Unit și Comisie în cadrul prenotificării ar fi în mod necesar lipsite de relevanță pentru a se stabili dacă Comisia putea să aibă îndoieli cu privire la măsura notificată în cele din urmă. În ceea ce privește paradoxul evocat de Tempus, Comisia susține că legalitatea deciziei atacate se apreciază în funcție de informațiile disponibile în momentul în care se pronunță fără să poată ține seama de un „efect psihologic" al deciziilor adoptate ulterior. În orice caz, decizia ulterioară de deschidere a unei anchete sectoriale cu privire la mecanismele de capacități din alte state membre decât Regatul Unit urmărea „să obțină o mai bună înțelegere a existenței și a funcționării [acestor] mecanisme". În ceea ce privește piața de capacități din Regatul Unit, o asemenea înțelegere ar fi fost deja dobândită în urma examinării individuale a măsurii notificate.

76 În ceea ce privește Regatul Unit, acesta susține că durata discuțiilor care au avut loc înaintea notificării nu este de natură să evidențieze existența unor îndoieli.

77 Potrivit articolului 108 alineatul (3) TFUE, „Comisia este informată în timp util pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele". Această obligație de notificare permite Comisiei să își exercite controlul prealabil cu privire la orice proiect de ajutor. Astfel, după cum reiese din articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, „Comisia examinează notificarea imediat după primirea acesteia". Articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul nr. 659/1999 prevede de asemenea că Comisia dispune de un „termen de două luni", care „curge din ziua următoare primirii unei notificări complete", pentru a adopta o decizie în cadrul examinării preliminare a notificării prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE, pentru ca, după caz, să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE, în cazul în care măsura notificată ridică îndoieli cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă.

78 În această privință, este necesar să se amintească faptul că întinderea sferei de investigare acoperită de Comisie cu ocazia examinării preliminare, precum și complexitatea dosarului examinat pot indica faptul că procedura în discuție a depășit în mod considerabil ceea ce implică în mod obișnuit o primă examinare efectuată în cadrul dispozițiilor articolului 108 alineatul (3) TFUE. Această împrejurare constituie un indiciu care probează existența unor îndoieli în sensul articolului 4 alineatul (3) sau (4) din Regulamentul nr. 659/1999 (a se vedea Hotărârea din 7 noiembrie 2012, CBI/Comisia, T-137/10, EU:T:2012:584, punctul 285 și jurisprudența citată).

79 În speță, se impune constatarea că măsura notificată este semnificativă, complexă și nouă.

80 Astfel, în primul rând, în decizia atacată, Comisia a autorizat punerea în aplicare a unei scheme de ajutor multianuale pentru o perioadă de zece ani [a se vedea considerentele (6) și (162) ale deciziei atacate]. Sumele vizate de această schemă sunt deosebit de importante în măsura în care oscilează între 0,9 miliarde și 2,6 miliarde GBP pe an [a se vedea considerentul (7) al deciziei atacate], respectiv între 8,1 și 23,4 miliarde GBP pe o perioadă de zece ani, după cum a confirmat Comisia în ședință. Astfel, pentru perioada 2018-2019, primul an de livrare avut în vedere de piața de capacități, Regatul Unit și-a manifestat intenția de a licita o capacitate totală de 53,3 gigawați (GW).

81 În al doilea rând, atât definiția, cât și punerea în aplicare a acestei scheme de ajutoare se dovedesc complexe. Ipotezele prezentate pentru a justifica existența acesteia sunt numeroase și bazate pe probabilități [a se vedea considerentele (79)-(82) ale deciziei atacate]. Mai multe categorii de operatori sunt vizate în funcție de modalitățile care pot varia de la o categorie la alta și care necesită îndeplinirea anumitor criterii de eligibilitate [a se vedea considerentele (15)-(27) ale deciziei atacate]. Diferite mecanisme de licitații sunt definite, iar acestea se derulează în mai multe etape [a se vedea în special considerentele (28)-(51) ale deciziei atacate]. Această măsură este susceptibilă să producă efecte

semnificative și durabile în timp, potențial mult dincolo de perioada de zece ani pentru care a fost autorizată, dat fiind că aceasta permite anumitor furnizori de capacități să încheie un contract cu o durată de până la cincisprezece ani cu ocazia fiecărei licitații T-4 anuale [a se vedea considerentul (57) al deciziei atacate]. În special, aceste efecte privesc, atât în mod direct, cât și indirect și pentru o perioadă lungă, producătorii existenți și noi, precum și operatorii de gestionare a cererii.

82 În al treilea rând, astfel cum afirmă Tempus și astfel cum a arătat vicepreședintele Comisiei responsabil în domeniul concurenței atunci când a rezumat într-un comunicat de presă conținutul deciziei atacate, este prima dată când Comisia evaluează o piață de capacități în lumina orientărilor. Prin urmare, măsura în cauză este nouă atât în ceea ce privește obiectul, cât și implicațiile sale pentru viitor.

83 În plus, se pot arăta – astfel cum procedează Tempus și doar pentru a sublinia complexitatea și noutatea problemelor cu care Comisia trebuia să se confrunte în prezenta cauză – atât deschiderea unei anchete sectoriale cu privire la piețele de capacități, cât și deschiderea ulterioară, în anumite cazuri și pentru rațiuni proprii fiecărei cauze, a unor proceduri oficiale de investigare cu privire la piețele de capacități avute în vedere de alte state membre. Cu toate acestea, întrucât astfel de evenimente sunt ulterioare datei la care Comisia a adoptat decizia atacată, ele nu pot influența aprecierea Tribunalului în ceea ce privește legalitatea deciziei atacate.

84 În speță, este cert însă că, la 23 iulie 2014, în urma unei examinări preliminare de o lună, Comisia a considerat că măsura notificată de Regatul Unit la 23 iunie 2014 nu ridica îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea cu piața internă și că aceasta putea face obiectul unei decizii de a nu ridica obiecții. Diferiții furnizori de capacitate nu au fost invitați să își prezinte observațiile în cursul acestei proceduri, întrucât Comisia nu a considerat acest lucru necesar.

85 Spre deosebire de ceea ce susține Comisia, având în vedere împrejurările prezentei cauze, faptul că examinarea preliminară a durat doar o lună nu permite totuși să se considere că este vorba despre un indiciu probant pentru a constata lipsa unor îndoieli în urma primei examinări a măsurii în cauză. Astfel, după cum arată Tempus, trebuie să se țină de asemenea seama de durata și de conținutul contactelor dintre Regatul Unit și Comisie înaintea notificării măsurii. Deși asemenea contacte nu sunt inedite, ci mai degrabă încurajate de Comisie, ele prezintă totuși în speță anumite caracteristici care subliniază complexitatea și noutatea măsurii în cauză.

86 Cu titlu introductiv, trebuie să se amintească faptul că faza de prenotificare, rezultatul experienței dobândite de Comisie în desfășurarea procedurilor de control al ajutoarelor de stat, a fost formalizată în Codul celor mai bune practici de desfășurare a procedurilor de control al ajutoarelor de stat, adoptat de Comisie la 16 iunie 2009 (JO 2009, C 136, p. 13, denumit în continuare „Codul celor mai bune practici”). Chiar dacă, astfel cum se prevede de altfel la punctul 8 din Codul celor mai bune practici, acesta nu modifică niciun drept sau nicio obligație prevăzute în Tratatul FUE și în diferitele regulamente care reglementează procedurile privind ajutoarele de stat, acest cod de bune practici permite să se clarifice obiectul, durata și modalitățile unor asemenea contacte informale.

87 Astfel, conform punctului 10 din Codul celor mai bune practici, faza de prenotificare permite serviciilor Comisiei și statului membru să discute aspectele juridice și economice ale unui proiect de ajutor propus într-un mod informal înaintea notificării, îmbunătățind astfel calitatea și exhaustivitatea notificărilor. Această fază face astfel posibilă o procesare mai rapidă a notificărilor, odată ce acestea au fost transmise în mod oficial Comisiei.

88 Astfel cum arată Codul celor mai bune practici, faza prenotificării urmărește să faciliteze notificarea proiectului preconizat, pentru a permite Comisiei să procedeze în mod optim, începând de la primirea acestei notificări, la examinarea sa preliminară. Astfel, în temeiul articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul nr. 659/1999, notificarea trebuie să furnizeze toate informațiile necesare pentru a

permite Comisiei să adopte o decizie în temeiul articolului 4 (decizii privind examinarea preliminară a notificării) și în temeiul articolului 7 (decizii de închidere a procedurii oficiale de investigare) din acest regulament.

89 Astfel, obiectivul esențial al fazei de prenotificare constă în reducerea riscului ca notificarea să poată fi considerată incompletă, ceea ce ar întârzia cu atât mai mult procedura de examinare a proiectului notificat. În conformitate cu articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, Comisia poate solicita toate informațiile suplimentare necesare în cursul fazei de investigare preliminară, în cazul în care consideră că informațiile furnizate sunt incomplete.

90 În schimb, faza de prenotificare nu are ca obiect, mai ales atunci când este vorba despre un caz deosebit de nou sau de complex, aprecierea compatibilității măsurii notificate cu piața internă. De altfel, Comisia indică la punctul 16 din Codul celor mai bune practici că, într-un astfel de caz, serviciile sale nu vor furniza, în principiu, la sfârșitul fazei de prenotificare, o „evaluare preliminară informală" privind caracterul complet al proiectului de notificare și compatibilitatea *prima facie* a proiectului planificat cu piața internă. În orice caz, o asemenea mențiune prezentată de Comisie în cadrul contactelor informale și prealabile intervenite cu ocazia fazei de prenotificare nu poate fi considerată o poziție oficială a Comisiei adoptată în cadrul examinării notificării.

91 Astfel, după cum prevede articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, doar de la primirea notificării, Comisia efectuează examinarea ei. O afirmație anterioară efectuată cu privire la caracterul mai mult sau mai puțin complet al notificării proiectului planificat în raport cu normele aplicabile nu poate fi, așadar, asimilată cu o evaluare care a intervenit în cadrul procedurilor de control al ajutoarelor de stat prevăzute de Tratatul FUE și de Regulamentul nr. 659/1999. Comisia nu poate confunda faza, eventual prealabilă, a stabilirii notificării cu cea a examinării sale, preliminară inițial și, după caz, formală ulterior, în cazul în care se dovedește necesară pentru a-i permite să adune toate informațiile de care are nevoie pentru a evalua compatibilitatea ajutorului și să obțină, în acest sens, observațiile părților interesate.

92 În acest context, în primul rând, din notificare reiese că faza de prenotificare, care include contactele prealabile notificării care intervin între Comisie și statul membru în cauză, a fost în mod semnificativ mai lungă decât perioada de două luni prevăzută, ca regulă generală, de Codul celor mai bune practici.

93 Astfel, activitățile guvernului Regatului Unit pentru crearea unei piețe de capacități au început încă din 2010. Din luna decembrie 2012, respectiv cu aproximativ 18 luni înainte de efectuarea de către Comisie a examinării preliminare a notificării în temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999, Regatul Unit a informat Comisia cu privire la conținutul măsurii preconizate.

94 În cadrul acestor contacte informale, Comisia a transmis Regatului Unit o primă serie de întrebări cu privire la măsura în cauză, la care Regatul Unit a răspuns în iulie 2013.

95 Reiese de asemenea din notificare că, la 25 martie 2014, Comisia a comunicat Regatului Unit o a doua serie de întrebări. În aceste 47 de întrebări, Comisia a solicitat, printre altele, Regatului Unit să furnizeze informații privind rolul interconectării, posibilitatea ca gestionarea cererii să contribuie la piața de capacități sau diferitele durate ale contractelor propuse producătorilor. De exemplu, la întrebarea 32, Comisia a solicitat Regatului Unit să indice dacă operatorii de gestionare a cererii urmau să fie autorizați să participe la piața de capacități și modul în care ar fi tratați. De asemenea, la întrebarea 33, Comisia a dorit să afle în ce măsură capacitatea interconectată urma să fie luată în considerare. La 31 martie 2014, Regatul Unit a răspuns la aceste întrebări și a comunicat Comisiei o versiune actualizată a măsurii preconizate.

96 La 17 iunie 2014, astfel cum arată o scrisoare a Regatului Unit din 27 iunie 2014 prezentată de Comisie în fața Tribunalului, Comisia a informat Regatul Unit, „în urma unei evaluări preliminare” – efectuate în afara cadrului formal prevăzut la articolul 4 din Regulamentul nr. 659/1999, examinare preliminară care începe doar de la primirea notificării –, că ea considera piața de capacități ca fiind, la prima vedere, compatibilă cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) TFUE în raport cu orientările.

97 Tot la 17 iunie 2014, Comisia a comunicat Regatului Unit o a treia serie de întrebări referitoare în special la efectul stimulativ al măsurii preconizate, la proporționalitatea sa și la eventuale discriminări între furnizorii de capacitate. Regatul Unit a răspuns la aceste întrebări în mod direct în notificare, în special în anexa H, care era anexată la aceasta, și a furnizat un rezumat al acelor răspunsuri în scrisoarea sa din 27 iunie 2014 menționată mai sus.

98 Or, în temeiul orientărilor (a se vedea în special punctele 3.9.4, 3.9.5 și 3.9.6), este necesar să se arate că problemele privind efectul stimulativ, proporționalitatea și existența unor eventuale discriminări fac parte dintre elementele care trebuie apreciate în mod necesar în cadrul examinării compatibilității unei măsuri de ajutor în favoarea adecvării capacităților, cum ar fi măsura în cauză. Cu alte cuvinte, în mod contradictoriu și chiar dacă o asemenea „evaluare preliminară informală”, fără caracter obligatoriu, nu era avută în vedere la punctul 16 din Codul celor mai bune practici în cazurile deosebit de noi și de complexe, Comisia considera deja în acest stadiu, chiar înainte de examinarea sa preliminară în temeiul Regulamentului nr. 659/1999, că măsura preconizată era, la prima vedere, compatibilă cu normele aplicabile, având, în același timp, nevoie să solicite în paralel informații cu privire la aspectele esențiale ale unei asemenea examinări.

99 În al doilea rând, în paralel cu discuțiile menționate mai sus care au intervenit între Regatul Unit și Comisie, Regatul Unit a organizat, în perioada cuprinsă între 10 octombrie și 24 decembrie 2013, o consultare publică națională referitoare la piața de capacități preconizată. Această consultare nu privea totuși problema compatibilității acestei măsuri în raport cu normele aplicabile ajutoarelor de stat. Aceasta se limita numai să evoce necesitatea unei autorizări prealabile a Comisiei pentru punerea în aplicare a măsurii preconizate.

100 În această privință, nu se poate considera, astfel cum reiese uneori din argumentele prezentate de Regatul Unit și de Comisie, că o asemenea consultare națională poate fi asimilată unei proceduri care permite părților interesate să își prezinte observațiile după cum ar fi putut fi cazul dacă Comisia ar fi inițiat procedura oficială de investigare. Astfel, în cadrul procedurilor de control al ajutoarelor de stat, statul membru în cauză, care acordă ajutorul, nu se poate substitui Comisiei, care trebuie, în calitate de gardian al tratatelor și în conformitate cu articolul 108 TFUE, să examineze toate proiectele de instituire a unor ajutoare. Revine Comisiei, iar nu statului membru, după caz și în cadrul procedurii prevăzute în acest scop, sarcina de a strânge toate informațiile de care are nevoie pentru a evalua compatibilitatea ajutorului. De asemenea, Comisiei, iar nu statului care acordă ajutorul, trebuie să îi prezinte părțile interesate observațiile în cazul în care apreciază că acest lucru este necesar pentru a permite Comisiei să se pronunțe în cunoștință de cauză cu privire la compatibilitatea ajutorului.

101 În al treilea rând, chiar dacă Comisia consideră că nu a primit plângeri (a se vedea punctul 75 de mai sus), din notificare și din decizia atacată reiese că trei tipuri de operatori au intenționat, având în vedere informațiile de care aveau cunoștință în momentul în care au intervenit, să comunice, în mod direct și spontan, observațiile către Comisie cu privire la compatibilitatea ajutorului.

102 Astfel, la 30 mai și la 26 iunie 2014, Comisia a primit observații de la un furnizor de servicii de echilibrare, invocând incompatibilitatea ajutorului cu orientările [a se vedea considerentele (96) și (97) ale deciziei atacate].

103 De asemenea, la 9 iunie 2014, Comisia a primit observații din partea UK Demand Response Association (UKDRA, asociația de gestionare a cererii din Regatul Unit), care susține de asemenea că măsura preconizată era contrară orientărilor. În special, UKDRA evoca diferitele durate ale

contractului operatorilor de gestionare a cererii și al producătorilor, excluderea reciprocă între participarea la licitațiile tranzitorii și participarea la licitațiile durabile, metoda de recuperare a costurilor aferente contractului de capacități și neluarea în considerare a efectului de gestionare a cererii privind costurile de transport și de distribuție a energiei electrice. UKDRA indica de asemenea că, de la consultarea națională efectuată de Regatul Unit, fuseseră aduse modificări substanțiale la proiectul preconizat, în special pentru a susține producția de energie electrică pe bază de combustibili fosili [a se vedea considerentele (101) și (102) ale deciziei atacate].

104 În sfârșit, la 25 iunie și la 3 iulie 2014, Comisia a primit scrisori din partea unui operator care a achiziționat centralele existente. Acest operator susținea că diferența de tratament dintre centralele existente și noile centrale – prima categorie de centrale putând avea acces în special numai la contracte de un an, spre deosebire de celelalte – nu era conformă cu dreptul Uniunii [a se vedea considerentele (98)-(100) ale deciziei atacate].

105 Observațiile Regatului Unit drept răspuns la aceste intervenții au fost prezentate Comisiei în anexa I atașată la notificare. Regatul Unit a indicat în această privință că răspundea la afirmațiile efectuate în cele două „plângeri” care fuseseră anexate de Comisie la cea de a treia serie de întrebări adresate la 17 iunie 2014, și anume cele prezentate la 30 mai și la 9 iunie 2014, precum și la afirmațiile efectuate într-o „altă plângere” care, potrivit Regatului Unit, urma să fie transmisă în curând Comisiei de un operator care achiziționase centrale existente [a se vedea considerentele (103)-(107) ale deciziei atacate, sub titlul „Observațiile Regatului Unit”). Pe de altă parte, într-un e-mail din 28 iunie 2014, adresat Comisiei, Regatul Unit a prezentat, pe de o parte, printre elementele referitoare la durata contractelor, la gestionarea unei rețele de stocare și la componenta nucleară, un tabel de recapitulare a diferențelor de tratament dintre furnizorii de capacități și, pe de altă parte, a amintit că, „pentru fiecare dintre plângeri, notificarea cuprinde[a] informații suplimentare, în principal în anexa I”.

106 Din toate considerațiile care precedă reiese că durata fazei de prenotificare a fost în mod semnificativ mai lungă decât perioada de două luni avută în vedere, ca regulă generală, de Codul celor mai bune practici.

107 Este cert de asemenea că măsura preconizată nu numai că ridica, de la început, mai multe dificultăți evidențiate de Comisie în cadrul fazei de prenotificare, ci și continua să ridice astfel de dificultăți la sfârșitul acestei faze. Astfel, după mai mult de un an de contacte informale, Comisia a solicitat Regatului Unit informații cu privire la rolul de interconectare, la statutul de gestionare a cererii și la diferențele de tratament dintre producători. De asemenea, la sfârșitul acestei proceduri informale, Comisia a solicitat Regatului Unit clarificări cu privire la mai multe puncte evocate în orientări, care constituiau cadrul de analiză a măsurii preconizate care urma să intre în vigoare.

108 Totuși, în acest stadiu al procedurii, deși Comisia urma să înceapă examinarea preliminară a notificării și trei tipuri de operatori diferiți interveniseră pe lângă ea pentru a-și exprima preocupările cu privire la compatibilitatea măsurii preconizate, aceasta a considerat că nu avea îndoieli și că, prin urmare, nu era necesar să solicite observațiile părților interesate cu privire la diferitele alegeri făcute de Regatul Unit în cadrul notificării.

109 În aceste împrejurări, durata și împrejurările fazei de prenotificare care demonstrează dificultățile cauzate de necesitatea de a strânge informațiile pertinente pentru a permite Comisiei să examineze notificarea schemei de ajutoare în raport cu dispozițiile relevante din Tratatul FUE, din Regulamentul nr. 659/1999 și din orientări, precum și seria de observații transmise în privința acestei scheme de ajutoare de trei tipuri de operatori diferiți, nu permit să se considere că durata scurtă a procedurii preliminare de examinare constituie un indiciu al lipsei unor îndoieli cu privire la compatibilitatea schemei respective cu piața internă, ci, dimpotrivă, ar putea constitui un indiciu legat de existența unor asemenea îndoieli.

110 În plus, din dosar nu reiese că, cu ocazia lunii consacrate examinării preliminare a notificării, Comisia a efectuat cercetări deosebite legate de dosar în ceea ce privește rolul gestionării cererii în cadrul pieței de capacități. Astfel, singurul document furnizat Tribunalului de Comisie cu privire la acest aspect este e-mailul Regatului Unit din 28 iunie 2014 (a se vedea punctul 105 de mai sus). În acest e-mail, Regatul Unit prezintă în special o expunere, sub forma unui tabel, a diferențelor de tratament dintre furnizorii de capacități ca răspuns la preocupări exprimate în această privință, după toate probabilitățile, de operatorul care a achiziționat centrale existente. Decizia atacată nu menționează în mod formal acest schimb, nici că aceasta nu permite să se stabilească dacă, în urma primirii acestui tabel sau a altor elemente pe care le conține acest e-mail, Comisia s-a întrebat cu privire la conținutul lor în ceea ce privește rolul gestionării cererii în cadrul pieței de capacități, fie din nou raportat la Regatul Unit, fie la părțile interesate. În orice caz, tabelul respectiv nu face decât să sintetizeze diferențele care există, în cadrul pieței de capacități care este prezentată în notificare, între următoarele trei tipuri de operatori: în primul rând, centralele existente și centralele renovate, în al doilea rând, centralele noi și, în al treilea rând, operatorii de gestionare a cererii. Acest document nu furnizează elemente care să permită să se stabilească o apreciere autonomă a Comisiei în raport cu criteriile definite în orientări (a se vedea, cu privire la acest aspect, punctul 117 și următoarele de mai jos).

111 În consecință, în ceea ce privește durata discuțiilor dintre statul membru și Comisie și împrejurările legate de adoptarea deciziei atacate, din considerentele care precedă reiese că măsura notificată este semnificativă, complexă și nouă și că aceasta a condus la o lungă fază de prenotificare, cu ocazia căreia Comisia a adresat numeroase întrebări Regatului Unit pentru a obține clarificări importante, în special în ceea ce privește aprecierea acestei măsuri în raport cu orientările. Rezultă de asemenea că această măsură a fost contestată sub trei aspecte de operatori diferiți care trebuiau să beneficieze de ea.

112 De asemenea, din dosar nu reiese că, într-o astfel de situație, Comisia a efectuat, în cadrul examinării preliminare, o cercetare specială cu privire la informațiile transmise de Regatul Unit în legătură cu rolul de gestionare a cererii în cadrul pieței de capacități.

113 Or, ținând seama de caracteristicile schemei de ajutoare în cauză și de caracteristicile fazei de prenotificare, Comisia nu se afla într-o situație în care putea să se limiteze să reia informațiile prezentate de statul membru în cauză fără a efectua propria evaluare cu scopul de a examina și, dacă este nevoie, de a căuta, după caz în rândul celorlalte părți interesate, informațiile relevante pentru a efectua evaluarea (a se vedea punctul 69 de mai sus).

114 În lipsa unor elemente furnizate de Comisie pentru a atesta o asemenea examinare, este, așadar, permis, să se considere că aceasta s-a limitat, în prezenta cauză, să solicite și să reia elementele prezentate de statul membru în cauză, fără a efectua, în această privință, propria analiză.

115 Asemenea împrejurări constituie, astfel cum arată Tempus, un indiciu de natură să stabilească existența unor îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii notificate cu piața internă.

116 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă elementele referitoare la conținutul deciziei atacate pot, ținând seama de observațiile prezentate în această privință de Tempus în cadrul prezentei cauze, să constituie de asemenea indicii care să demonstreze că Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli la finalul examinării preliminare a măsurii notificate.

d) Cu privire la aprecierea de către Comisie, în etapa examinării preliminare și având în vedere elementele disponibile, a rolului de gestionare a cererii în cadrul pieței de capacități

117 Tempus arată că Comisia nu a apreciat în mod corect rolul de gestionare a cererii pe piața de capacități, în special în raport cu orientările care au ca obiectiv „facilitarea” sau „încurajarea” gestionării cererii. Aceasta se referă de asemenea la documente ale Comisiei care evocă necesitatea de a recunoaște „participarea potențială la nivelul cererii în cadrul sistemului” pentru a evita „investiții caduce în producție”. Prin urmare, în loc să se limiteze la aprobarea poziției Regatului Unit, potrivit căreia „organizarea primei licitări în decembrie 2014 va fi esențială pentru a obține informații cu privire la gestionarea cererii și potențialul acesteia” și licitările tranzitorii ar trebui să fie suficiente [a se vedea considerentul (122) al deciziei atacate], Comisia ar fi trebuit să solicite sau să efectueze chiar ea o evaluare adecvată a potențialului gestionării cererii. Această analiză ar fi avut ca efect reducerea „volumului capacității de producție” disponibil încă de la primele licitații T-4 și evitarea risipei de resurse publice în detrimentul consumatorului. Participarea operatorilor de gestionare a cererii la licitațiile T-1 nu ar permite să se compenseze această situație din cauza capacității reduse rezervate acestor licitații și a angajamentului asumat de Regatul Unit de reducere, dacă este posibil, a „volumului capacității care trebuie obținut în cadrul procedurii de licitare prevăzute cu un an înainte în 2017”. În aceste condiții, producția pe bază de combustibili fosili s-ar confrunta de la început cu un „obstacol”, care ar risca să blocheze de-a lungul anilor capacitatea care ar fi putut fi furnizată în ceea ce privește cererea.

118 Pe de altă parte, celelalte măsuri la care se referă Comisia în memoriul în apărare nu ar putea fi asimilate unor măsuri de susținere a gestionării cererii în cadrul schemei de ajutoare sau unor măsuri concepute în special pentru a răspunde la problema legată de caracterul adecvat al capacităților. De asemenea, contrar celor susținute de Comisie în memoriul în apărare, pragul de intrare de 2 MW prevăzut pentru ca operatorii de gestionare a cererii să poată participa la licitațiile din sistemul durabil nu ar fi „redus”, după cum ar demonstra exemple întemeiate pe alte sisteme, precum piața de capacități Pennsylvania Jersey Maryland (PJM) și New York Independent System Operator (NYISO), unde pragul de intrare ar fi de 20 de ori mai scăzut, la 100 kW.

119 Comisia observă că gestionarea cererii ar fi, în sine, insuficientă pentru a preveni riscul de deficit de capacitate. În plus, Tempus nu ar stabili că Comisia nu a analizat în mod corect rolul potențial al gestionării cererii și că aceasta ar fi trebuit să aibă, pentru acest motiv, îndoieli care să o oblige să inițieze procedura oficială de investigare. Astfel, Tempus ar omite să se refere la măsurile generale de susținere a gestionării cererii puse în aplicare independent de piața de capacități de către Regatul Unit. De asemenea, Tempus nu ar ține seama de caracteristicile pieței de capacități din Regatul Unit, de natură să favorizeze gestionarea cererii, precum „pragul redus de 2 MW”, necesar pentru a participa la licitațiile durabile, și modalitățile de agregare pentru operatorii ale căror CMU se situează sub acest prag. În sfârșit, gestionarea cererii nu ar fi exclusă de la licitațiile T-4 și operatorii de gestionare a cererii ar putea depune oferte pentru aceeași durată contractuală ca și producătorii existenți. Riscul de „blocare” a capacităților ar fi fost redus la minimum și eventualul risc rezidual ar fi compensat prin efectele pozitive ale stimulării de noi investiții pentru a răspunde provocării reprezentate de caracterul adecvat al capacităților.

120 Regatul Unit consideră că Tempus îi reproșează că nu a făcut mai multe eforturi pentru a încuraja și a facilita gestionarea cererii fără a stabili însă existența unor îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea pieței de capacități cu piața internă. Gestionarea cererii nu ar fi suficientă, prin ea însăși, pentru a asigura securitatea aprovizionării. Prin urmare, deși este important ca operatorii de gestionare a cererii să poată participa pe deplin la piața de capacități, aceasta nu ar trebui să fie concepută în așa fel încât să îi încurajeze în principal. Regatul Unit contestă faptul că atribuirea contractelor de capacități producătorilor, existenți sau noi, ar fi o risipă de resurse, ținând seama de importanța acestor contracte pentru atingerea obiectivului de securitate a aprovizionării.

1) Echivalență și interese legate de producție și de gestionarea cererii

121 Din răspunsurile la întrebările scrise adresate de Tribunal la 5 mai 2017 reiese că Comisia recunoaște că, în special pentru punerea în aplicare a punctului 232 litera (a) din orientări, atât capacitatea oferită de producători, cât și cea oferită de operatorii de gestionare a cererii pot contribui la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților identificat de Regatul Unit. Astfel, întrebată cu privire la acest aspect, Comisia a subliniat că, „în principiu, cele două tipuri de capacități sunt în măsură să contribuie, prin caracteristicile lor tehnice, să abordeze disfuncționalitățile reziduale ale pieței identificate de Regatul Unit” (inclusiv „problema legată de «missing money»” menționată în considerentul (85) al deciziei atacate].

122 De asemenea, Comisia este de acord cu Tempus atunci când recunoaște că noțiunea de echivalență tehnică nu înseamnă totuși identitate.

123 Astfel, în răspunsul său, Comisia a subliniat următoarele:

„Cu toate acestea, trebuie să se observe că cele două tipuri de capacitate au posibilități și avantaje specifice. (Noi) capacități de producție (în special energiile regenerabile) sunt necesare ca bază pentru injectarea de energie electrică în rețea, în timp ce limitarea și modificarea cererii în perioadele de vârf prin gestionarea cererii pot reduce nevoia de capacități de producție, care ar fi necesare numai pentru un număr de ore limitat în timpul anului (iar construirea unor noi capacități de producție ar fi, așadar, prea scumpă în acest scop).”

124 La rândul său, Tempus a indicat cu privire la acest aspect că:

„[G]estionarea cererii a demonstrat că putea depăși cerințele de performanțe tehnice minime pentru a furniza capacitatea, în special atunci când legiuitorii își iau timpul să înțeleagă natura sa și concep cadrul de reglementare pentru a o facilita și a o încuraja mai bine. Gestionarea cererii nu este același lucru cu producția și nu trebuie să fie. «Soluții pentru caracteristici tehnice echivalente» nu înseamnă aceleași performanțe, ci doar capacitatea tehnică de a ajunge la aceleași rezultate/produse […] Un sistem energetic sigur și fiabil necesită surse diversificate care prezintă diverse avantaje. Pe lângă a fi o sursă de capacitate flexibilă și rentabilă, gestionarea cererii determină o scădere a costurilor, susținând presiunea asupra infrastructurilor de distribuție și de transmitere și reducând necesitatea de a îmbunătăți infrastructurile cu cheltuieli foarte mari; aceasta îmbunătățește fiabilitatea rețelei, încurajează inteligența și implicarea consumatorilor, consolidează inovația și concurența pe piața de aprovizionare, îmbunătățește valoarea și viabilitatea producției de energii regenerabile intermitente, asigurând corespondența între modelele de aprovizionare fără a trebui să dubleze producția prin trecerea printr-o centrală de combustibili fosili de rezervă și, în ansamblu, joacă un rol unic și important prin garantarea securității aprovizionării la un cost minim pentru consumatori.”

125 Din considerațiile care precedă reiese că, chiar dacă și producția și gestionarea cererii pot contribui la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților identificate de Regatul Unit, fiecare dintre acestea prezintă un interes care îi este propriu. Capacitățile de producție alimentează rețeaua cu electricitate, în timp ce capacitățile de gestionare a cererii permit limitarea și ajustarea cererii în perioadele de vârf, reducând astfel nevoia în materie de capacități de producție care ar fi necesare numai pentru un număr limitat de ore în timpul anului, evitând, așadar, construirea unor noi capacități de producție care, în aceste condiții, ar fi prea costisitoare.

126 Prin urmare, în temeiul punctului 232 litera (a) din orientări, revenea Comisiei obligația de a se asigura că schema de ajutoare era concepută astfel încât să permită participarea la aceasta a gestionării cererii în același mod cu producția, întrucât capacitățile corespunzătoare permiteau soluționarea în mod eficace a problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție.

127 În acest context, astfel cum reiese în special din cuprinsul punctului 226 din orientări, măsura ar trebui să fie deschisă unor stimulente adecvate și să ofere astfel de stimulente operatorilor în cauză.

128 Prin urmare, problema centrală din prezenta cauză nu este atât dacă gestionarea cererii poate juca un rol pentru a asigura buna funcționare a pieței de capacități, situație care se regăsește într-adevăr, nici, astfel cum afirmă Comisia și Regatul Unit, dacă aceasta poate fi în măsură să răspundă ca atare și în termen scurt la problema privind caracterul adecvat al capacităților, ceea ce nu susține Tempus. Chestiunea esențială este mai degrabă aceea dacă rolul care poate fi jucat de gestionarea cererii a fost evaluat suficient din perspectiva principiilor definite de orientări.

129 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se examineze argumentele formulate de Tempus prin care reproșează Comisiei că a autorizat măsura în cauză, în urma unei examinări preliminare de o lună, fără a iniția procedura oficială de investigare prevăzută pentru a permite Comisiei să adune toate informațiile de care ar fi avut nevoie pentru a evalua compatibilitatea ajutorului și pentru a permite părților interesate să își prezinte observațiile.

2) Rolul pozitiv al gestionării cererii

130 Astfel cum reiese din documentul Comisiei din 5 noiembrie 2013, intitulat „Commission Staff Working Document, Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions” [SWD(2013) 438 final], citat de Regatul Unit la punctul 219 din notificare: „[m]ecanismele de capacitate trebuie concepute ținând mai degrabă seama pe deplin de caracteristicile proprii gestionării cererii decât definind produsele pe baza principiului care vor fi îndeplinite de noua producție.”

131 Din această perspectivă, la punctul 220 din notificare, Regatul Unit a subliniat că „gestionarea cererii […] a[vea] potențialul de a oferi o capacitate fiabilă și o manieră mai rentabilă de a asigura securitatea aprovizionării”. La același punct, Regatul Unit a prezentat gestionarea cererii ca o alternativă la investiția în capacități de producție, cu costuri mai reduse pentru consumatori. Pentru acest stat membru, o mai mare dezvoltare a gestionării cererii constituie o etapă importantă către o piață a energiei electrice mai eficientă, în care participanții răspund mai bine la semnalele cu privire la prețuri prin reducerea cererii atunci când energia electrică este rară, iar prețurile sunt ridicate sau prin consumul de energie electrică atunci când producția depășește cererea.

132 Pe de altă parte, Regatul Unit a precizat la punctele 61 și 188 din notificare că participarea operatorilor de gestionare a cererii la piața de capacități era benefică pentru concurență în cadrul pieței de capacități, dar și, la o scară mai largă, în cadrul pieței de energie.

133 De asemenea, Regatul Unit insistă în notificare asupra faptului că, cu cât este mai importantă gestionarea cererii, cu atât mai puțin se face resimțită necesitatea pieței de capacități. Astfel, Regatul Unit arată că piața de capacități va fi eliminată atunci când nu va mai fi necesară, ceea ce ar trebui să intervină odată cu dezvoltarea progresivă a gestionării cererii (a se vedea paginile 7, 8, 45 și 46 din notificare).

134 Această analiză este în esență aceeași cu cea care este prezentată de Tempus în cererea introductivă, în care aceasta arată că tehnologia de gestionare a cererii permite clienților să decaleze în mod concret nevoi care nu sunt supuse constrângerilor de timp și să elibereze astfel perioadele de vârf ale cererii. Un consum optimizat, care reacționează rapid, înlocuiește astfel consumul obișnuit. În acest context, gestionarea cererii, care permite reducerea perioadelor de vârf ale cererii sau chiar reducerea acesteia atunci când producția este limitată, reprezintă o alternativă la producție, în special la producția cea mai costisitoare din punct de vedere ecologic.

135 Aceste afirmații, ale Regatului Unit, ca și ale Tempus, reflectă potențialul real reprezentat de gestionarea cererii în cadrul unei piețe de capacități. Astfel, cu cât luarea în considerare a acestei componente a combinării tehnologiilor va fi mai rapidă și mai precisă, cu atât va fi mai puțin necesar pentru Regatul Unit să fi recurs la capacitatea de producție pentru a răspunde la problema privind caracterul adecvat al capacităților.

3) Elementele disponibile privind potențialul de gestionare a cererii

136 Trebuie să se arate că, în anexa B la notificare, intitulată „UK Checklist against the Commission Staff Working Document on Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions", Regatul Unit a răspuns la o întrebare privind problema dacă „potențialul gestionării cererii, precum și o dată realistă cu privire la materializarea sa fuseseră integrate în analiza [nevoilor de capacitate]":

„Gestionarea cererii ar trebui să beneficieze de o participare directă la piața de capacități, precum și de participarea sa la sistemul tranzitoriu. […] În fiecare an, National Grid va evalua cantitatea de gestionare a cererii disponibilă la acel moment și va aprecia gestionarea cererii potențiale care s-ar putea manifesta în perioada respectivă – în cadrul analizei care va orienta luarea deciziei în ceea ce privește capacitatea de a o obține în cadrul licitațiilor. În Statele Unite, piața de capacități PJM a permis gestionării cererii să furnizeze aproximativ 15 GW pe 10 ani [această cifră fiind atinsă, în raport cu tabelul, pentru perioada de livrare 2015/2016]. Cu toate acestea, piața de capacități PJM cuprinde aproximativ triplul cererii de pe piața din Regatul Unit. National Grid apreciază că gestionarea cererii ar putea furniza aproximativ 3 GW de capacitate în 2018/19. Estimările referitoare la dezvoltarea gestionării cererii sunt foarte incerte și dificil de obținut. Cu toate acestea, regimul tranzitoriu va sprijini dezvoltarea acestui sector și va încuraja o participare mai mare a gestionării cererii la principala piață de capacități."

137 La punctul 221 din notificare, Regatul Unit face de asemenea trimitere la rezultatele observate în Statele Unite și arată că „datele care provin din Statele Unite au demonstrat că piețele de capacități cu licitații centralizate au reușit extrem de bine să promoveze gestionarea cererii". Astfel, conform graficului prezentat de Regatul Unit în notificare, începând cu perioada 2012/2013, capacitatea furnizată de gestionarea cererii în cadrul licitațiilor anuale de pe piața de capacități PJM era mai mare de 5 GW și atingea 15 GW din contractele acordate în 2015/2016.

138 Pe de altă parte, întrebată cu privire la diferitele informații disponibile în ceea ce privește evaluarea potențialului gestionării cererii, Tempus menționează în special rapoarte întocmite de Sustainability First în septembrie 2012 și în ianuarie 2014, comandate de marii actori de pe piața energiei electrice, inclusiv de National Grid, pentru a arăta că se menționa în acestea că 4-5 GW de capacitate furnizată de gestionarea cererii puteau fi adaptați din prezent datorită clienților din sectorul industrial. Alte date prezentate de Tempus, care se întemeiază pe un raport al Element Energy – De Montfort University Leicester, intitulat „Demand side response in the non-domestic sector" din iulie 2012 –, permiteau identificarea a 1,2 GW-4,4 GW care puteau fi deplasați într-o zi de vârf din timpul iernii în 2012 de la construcții neindustriale și nerezidențiale. Pentru Tempus, aceasta ar însemna că cel puțin 5 GW de capacitate furnizată de gestionarea cererii, chiar mai mult, puteau fi disponibili și luați în considerare în cadrul pieței de capacități.

139 În sfârșit, se dovedește, la lectura deciziei atacate, că, în momentul în care Comisia s-a pronunțat cu privire la schema de ajutoare notificată, aceasta avea cunoștință de raportul grupului de experți tehnici (denumit în continuare „PTE"), căruia autoritățile din Regatul Unit i-au încredințat misiunea de a examina recomandările formulate de National Grid în ceea ce privește capacitatea de a licita în cadrul pieței de capacități în decembrie 2014, care a fost publicat la 30 iunie 2014 de către Ministerul Energiei și Schimbărilor Climatice din Regatul Unit (DECC). De altfel, Comisia citează concluziile raportului PTE în considerentul (120) al deciziei atacate.

140 Potrivit acestui raport, care cuprinde lucrările efectuate de acești experți tehnici începând din luna februarie 2014, puteau fi formulate mai multe observații cu privire la punerea în aplicare viitoare a primelor licitații T-4 din decembrie 2014 pentru perioada 2018/2019.

141 În primul rând, atunci când își prezintă abordarea pentru a examina estimările National Grid, PTE constată următoarele la punctul 19 din raportul său, reamintind în special interesul pentru experiența acumulată de alte piețe de capacități, în special de cea a PJM, în ceea ce privește integrarea în practică a gestionării cererii:

„Comitetul s-a întemeiat de asemenea pe experiența membrilor săi pe alte piețe care implică un mecanism de capacități, precum cele din PJM și din Noua Anglie, precum și pe experiența sa din alte domenii-cheie în care nevoia de achiziție de capacitate ține seama de cerere. Comitetul este relativ liniștit de faptul că DECC [s-a] întemeiat pe experiența PJM, însă rămâne preocupat în legătură cu lipsa de dovezi în ceea ce privește contribuția potențială a cererii, în special în ceea ce privește măsura în care producția integrată ar putea deveni disponibilă, după o anumită asigurare a conformității și o anumită agregare, și măsura în care [producția combinată de căldură și de energie electrică] poate furniza energie electrică suplimentară sistemului la un nivel care depășește propria sa cerere în perioada de constrângere.”

142 În al doilea rând, atunci când examinează contribuția care poate fi efectuată prin gestionarea cererii de pe piața de capacități, PTE constată următoarele la punctele 96-106 din acest raport:

„96. Termenul «resurse energetice descentralizate» (DER) este termenul pe care îl preferăm pentru examinarea contribuției care poate fi adusă pentru a gestiona situații în care producătorii conectați la sistemul de transport nu sunt în măsură să răspundă cererii de energie electrică. Preferăm acest termen celui utilizat în mod obișnuit de «gestionare a cererii» care pare să implice ideea preconcepută potrivit căreia singura (sau principala) contribuție a cererii constă într-o reducere temporară a acesteia. Or, termenul «DER» face trimitere la o serie de instrumente, altele decât construcția de noi centrale electrice, care pot contribui la soluționarea necesară a problemelor de capacitate. Este urgent să se înceapă să se colecteze mai multe informații în acest domeniu pentru a clarifica deciziile luate în viitor, cu atât mai mult cu cât nu există o organizație generală care să studieze ansamblul sistemului electric. Aceste instrumente sunt următoarele: a) reglementarea directă a sarcinii, b) producția integrată, c) producția de înlocuire, d) gestionarea cererii, e) eficiența energetică, f) substituirea combustibililor (de exemplu, recurgerea mai degrabă la arderea gazelor decât la electricitate), g) sarcini întreruptibile, h) proiect integrat de gestionare a cererii (de exemplu, utilizarea ca putere de rezervă a bateriilor de la mașinile electrice parcate), i) deplasarea sarcinii, j) contorizarea inteligentă, k) rectificarea factorului de putere.

97. Pentru a aprecia modul în care se stabilește un model, este important să se recunoască faptul că lista de candidați care ar putea furniza capacități din perspectiva cererii este mai degrabă lungă. De asemenea, trebuie să se observe că există diferențe calitative între aceste instrumente.

98. De exemplu, deplasarea de sarcini poate consta în încurajarea unui utilizator care consumă energie electrică pentru nevoile de refrigerare să își reducă cererea timp de câteva ore, pe baza inerției termice pentru evitarea oricărui prejudiciu. Un asemenea utilizator poate fi foarte bine parte la un contract de furnizare cu o durată (de exemplu) de doi ani, renegociat în fiecare an sau la fiecare doi ani; în acest caz, consumatorul respectiv ar fi atent la semnalele legate de licitații pe termen scurt.

99. Pe de altă parte, este posibil să se aibă în vedere un alt instrument potențial, acela de a construi o centrală de cogenerare sau un sistem de gestionare a energiei în clădiri, în scopul optimizării gestionării cererii, însă certitudinea asociată unui contract de capacitate pe termen lung este astfel necesară pentru a obține o finanțare. Aspectul esențial este următorul: pentru a aprecia

ceea ce poate permite gestionarea cererii, este necesar să se stabilească instrumentele potențiale care vor răspunde probabil la semnalele pieței de capacități și cele care nu vor răspunde pentru motivul că stimulentele nu corespund nevoilor actorilor în cauză.

100. Observăm că metodologia DECC pentru a stabili nivelul la care DSR a contribuit la capacitate este în deplină conformitate cu abordările adoptate în Noua Anglie și cu cele ale PJM (cu excepția efectului asupra pierderilor). În această măsură, aspectul respectiv reprezintă o ocazie de a confirma ipoteze prin compararea și diferențierea acestor sisteme.

101. În cadrul conversațiilor cu DECC și cu N[ational] G[rid], am devenit conștienți de faptul că gestionarea cererii nu este încă la fel de bine înțeleasă ca și producția tradițională. Nu este vorba despre o critică, întrucât acest lucru nu face parte din rolul N[ational] G[rid], acesta din urmă fiind în mod clar separat de operatorii rețelei de distribuție și de furnizorii de energie electrică autorizați, nicio persoană neavând atât o înțelegere completă și detaliată a datelor referitoare la cerere, pe de o parte, cât și motivarea de a colecta aceste date, pe de altă parte. De exemplu, răspunsurile la întrebări precum aceea de a se stabili «care este, în medie, disponibilitatea CHP în cazul constrângerilor cu privire la sistem» nu sunt cunoscute, chiar dacă mediile anuale sunt.

102. Pentru toate aceste motive, înțelegem perfect că N[ational] G[rid] nu a fost în măsură să efectueze o analiză a gestionării cererii cu rigoarea și calitatea care au caracterizat până în prezent o mare parte din celelalte activități ale sale. Totuși, acest lucru înseamnă că trebuie stabilit de urgență un proces sistematic care să permită să se garanteze că resursele generate de gestionarea cererii nu sunt risipite și că nu sunt noi capacități de producție care să acopere lipsa rezultată dintr-o utilizare necorespunzătoare a acestor resurse.

[…]

104. Deși Comitetul nu pretinde să cunoască toate resursele potențial disponibile ca urmare a gestionării cererii, acesta consideră că structura proiectată în prezent se întemeiază pe ipoteze relativ moderate în ceea ce privește capacitatea care poate fi obținută. În această privință, trebuie să se observe că mecanismul de capacitate este mai adecvat pentru anumite comportamente, metode și tehnologii decât pentru altele.

105. În consecință, chiar dacă experiențele internaționale în materie de DER, îndeosebi în Statele Unite, cu privire la care comitetul a difuzat informații arată că DER pot contribui eventual la piețele de capacități în mod semnificativ și util (ceea ce a condus la o nevoie redusă de capacități de producție suplimentare), ambițiile trebuie să fie mai modeste în cadrul structurii concepute în prezent pentru Regatul Unit. Ca justificare suplimentară a acestor ambiții modeste, subliniem că, de exemplu, producătorii tradiționali vor primi plăți și venituri legate de utilizarea rețelei de transport în cadrul mecanismului de asigurare a capacității, în timp ce producătorii descentralizați ar putea beneficia de stimulente mai mici decât producătorii tradiționali în cazul în care nu pot avea acces atât la avantajele oferite de evitarea triadei, cât și la veniturile care decurg din mecanismul de asigurare a capacității.

106. Pe baza interpretării pe care comitetul o dă pieței de capacități propuse pentru DER, considerăm că potențialul care a fost demonstrat pe alte piețe care implică licitații de capacitate, în special cele din Statele Unite, va fi exploatat în mod limitat, iar înțelegerea acestui aspect impune cunoștințe mult mai bune cu privire la seria de instrumente disponibile în materie de gestionare a cererii. Consecința esențială asupra modelării este următoarea: impactul său asupra nivelului prezumat al cererii în perioada de vârf, care constituie factorul principal de determinare a capacității pe care este necesar să o achiziționeze, nu este atât de susceptibil de a fi contestat precum ne-am putea aștepta.”

143 Astfel cum procedează și Tempus în cadrul acțiunii sale, această analiză pune accentul pe necesitatea urgentă de a defini stimulente adecvate pentru a permite gestionării cererii să participe în mod efectiv la piața de capacități, ținând seama de întregul său potențial. O asemenea examinare ar avea astfel drept consecință să se evite ca modalitățile definite de piața de capacități să „piardă” potențialul de gestionare a cererii și să îl înlocuiască cu noi capacități de producție. În această privință, PTE regretă lipsa, în prezent, a unei organizații în măsură să obțină datele necesare pentru a înțelege și a strânge informațiile referitoare la potențialul gestionării cererii sub diferitele sale aspecte, chiar dacă unele dintre ele sunt deja disponibile.

144 Deși National Grid și Ministerul Energiei și Schimbărilor Climatice din Regatul Unit sunt criticate în privința acestui aspect de PTE, este permis să se considere că Comisia, în cadrul unei proceduri oficiale de investigare, dispune de mijloace suficiente pentru a solicita și a obține informații relevante pentru aprecierea situației, în special pentru a defini nevoia eventuală, precum și, dacă este cazul, nivelul de stimulare necesară pentru a permite exploatarea potențialului real al gestionării cererii pentru a răspunde nevoii de adecvare a capacităților identificat de Regatul Unit.

145 În al treilea rând, în conformitate cu concluziile și recomandările sale, PTE arată la punctul 6 litera (c) și la punctele 119 și 132 din raportul său, pentru a-și exprima preocupările cu privire la lipsa de informare și de înțelegere a gestionării cererii în Regatul Unit, următoarele:

„Comitetul și-a exprimat îngrijorările cu privire la lipsa de informații și de cunoștințe referitoare la reducerea cererii (DSR). Acesta preferă termenul «resurse energetice descentralizate» (DER), care face trimitere la o gamă completă de contribuții care pot proveni din alte surse decât producătorii tradiționali, în timp ce termenul «DSR» pare să limiteze luarea în considerare a cererii la simple reduceri ale acesteia și ale producției integrate. Subliniind importanța dezvoltării în cadrul DECC și al N[ational] G[rid] a unor cunoștințe solide în materie de DER, comitetul a recomandat un program de studiu suplimentar în acest domeniu, pentru a exploata pe viitor posibilitățile oferite de DER.

[…] Scenariul general și abordarea modelată adoptate de NG sunt valabile în ceea ce privește principiile și NG a încercat să ia în considerare elemente pe care să se întemeieze și opinia persoanelor interesate. Cu toate acestea, ajungând la un consens în cadrul său, comitetul consideră că NG a avut tendința de a adopta un punct de vedere prea prudent cu privire la mai multe ipoteze esențiale, mai ales în ceea ce privește fluxurile de interconectare, și că NG a exagerat volumul care trebuia cumpărat în considerarea acestor fluxuri (și condițiile meteorologice) ca variabile, în loc să includă capacitățile de interconectare pe baza probabilității estimate a disponibilității lor (cum ar fi cazul unei centrale). În schimb, în cazul în care fluxurile nete de interconectare care sunt așteptate s-ar ridica la 2,25 GW (descrise ca provenind în proporție de 75 % din importuri), volumul capacității care urmează să fie achiziționată ar diminua în consecință, grație eforturilor suplimentare ușoare pentru a beneficia de DSR și care accelerează instituirea unor capacități de interconectare, precum și, dacă ne bazăm pe o ofertă crescută din partea centralelor pe bază de carbon în cadrul licitațiilor, acest volum ar putea fi suficient pentru a evita noi CCGT [turbine cu gaz cu ciclu combinat].

[…] Recomandarea 9: […] un program de cercetare privind întreg potențialul DER trebuie să fie pus în aplicare de îndată ce este posibil, pentru a oferi informații utile pentru licitațiile viitoare; accentul ar trebui să se pună în special pe toate instrumentele menționate în prezentul raport care permit atenuarea cererii în perioada de vârf.”

146 În acest stadiu al aprecierii Tribunalului, rezultă că, la momentul la care Comisia a efectuat examinarea sa preliminară, aceasta era în măsură să analizeze elementele care permiteau nu numai luarea în considerare a rolului actual al gestionării cererii, o tehnologie considerată fiabilă și rentabilă de autoritățile din Regatul Unit, ale căror exemple americane au demonstrat deja utilitatea și eficiența, dar și luarea în considerare a potențialului real al gestionării cererii, după cum ilustrează în special estimarea efectuată de National Grid, citată de Regatul Unit în notificare, conform căreia gestionarea cererii putea furniza aproximativ 3 GW de capacitate în 2018/2019.

147 De asemenea, Comisia avea cunoștință de dificultățile menționate de PTE în ceea ce privește luarea în considerare a potențialului gestionării cererii în cadrul pieței de capacitate. La fel ca pentru luarea în considerare a potențialului de interconectare, în care preocupările PTE au fost calificate ca fiind „serioase” de către Comisie în considerentul (124) al deciziei atacate, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 141-145 de mai sus, piața de capacități avută în vedere risca să nu țină seama suficient de potențialul gestionării cererii sau, în sens mai larg, de întreg potențialul care ar putea reduce necesitatea de a recurge la capacitatea de producție pentru a răspunde la problema privind caracterul adecvat al capacităților.

148 În această privință, este necesar să se amintească faptul că reiese din cuprinsul punctului 224 din orientări că evaluarea impactului participării operatorilor de la nivelul gestionării cererii constituie una dintre componentele examinării pe care Comisia trebuie să o efectueze atunci când se pronunță cu privire la necesitatea unei intervenții din partea statului.

149 Totuși, în acest context, din decizia atacată reiese că Comisia a considerat că era suficient pentru a aprecia luarea efectivă în considerare a gestionării cererii – și pentru a nu se mai afla într-o situație în care aceasta ar putea avea îndoieli cu privire la acest aspect în ceea ce privește compatibilitatea schemei de ajutoare cu piața internă – să se accepte modalitățile avute în vedere de Regatul Unit în acest sens.

150 Astfel, după cum arată Comisia în considerentul (122) al deciziei atacate în cadrul aprecierii compatibilității ajutorului și necesității unei intervenții a statului și în ceea ce privește contribuția gestionării cererii, este suficient să se arate că:

– „Regatul Unit a arătat că prima licitație din decembrie 2014 ar fi esențială pentru a evidenția informațiile privind gestionarea cererii și potențialul său” și a „explicat că ar examina informațiile rezultate din prima licitație T-4 și s-ar asigura că curbele cererii sunt ajustate în mod adecvat, ceea ce ar fi luat în considerare în procesul Future Energy Scenario de National Grid pentru rapoartele privind capacitatea electrică pentru viitoarele licitații”;

– „[c]a răspus la raportul PTE, National Grid a propus un proiect comun cu Energy Network Association [Asociația rețelelor energetice] (inclusiv Distribution Network Operators) [Operatorii de rețele de distribuție]”;

– „[î]n plus, Regatul Unit a elaborat dispoziții referitoare la licitații tranzitorii pentru a susține dezvoltarea sectorului gestionării cererii din 2015 până în 2016, precum și a unui proiect-pilot de 20 de milioane GBP în materia eficienței energetice [Electricity Demand Reduction pilot]”.

151 De asemenea, Comisia a apreciat, în considerentul (128) al deciziei atacate, că, chiar dacă schema de ajutoare „p[utea] avea ca rezultat susținerea producției pe bază de combustibili fosili”, Comisia era în măsură să constate că evaluarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților, efectuată în fiecare an, lua în considerare toate tipurile de operatori, inclusiv operatorii de la nivelul gestionării cererii [a se vedea de asemenea considerentele (134) și (149) ale deciziei atacate în alte stadii ale analizei]. Comisia concluzionează, în considerentul (129) al deciziei atacate, că „măsura este neutră din punct de vedere tehnologic” și, prin urmare, nu are ca efect să consolideze poziția producătorilor de energie electrică pe bază de combustibili fosili.

152 Raportate la elementele disponibile și menționate mai sus, precum și la elementele de care Comisia putea să dispună în temeiul mijloacelor puse la dispoziția sa prin Regulamentul nr. 659/1999, precum și la importanța rolului care poate fi jucat de gestionarea cererii în cadrul unei piețe de capacități în special pentru a defini mai bine necesitatea unei intervenții a statului și a limita, la suma corespunzătoare, ajutorul pentru producția pe bază de combustibili fosili, astfel de aprecieri nu sunt de natură să permită Comisiei să se îndepărteze de îndoielile care reies din elementele pe care le deținea deja sau de care putea dispune în momentul în care a adoptat decizia atacată.

153 În special, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 226 și din cuprinsul punctului 232 litera (a) din orientări, potrivit cărora măsura „ar trebui să fie deschisă”, dar și „să ofere astfel de stimulente atât producătorilor existenți și viitori, cât și operatorilor care utilizează tehnologii substituibile, cum ar fi reacția din partea cererii”, și „ar trebui să fie concepută astfel încât să permită participarea la măsură a oricărei capacități care poate contribui în mod eficace la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție”, este deosebit de important pentru Comisie să se asigure că piața de capacități în cauză permite tuturor soluțiilor să participe în mod real și eficient, fiecare soluție având avantajele și inconvenientele sale, pentru a putea soluționa problema privind caracterul adecvat al capacităților.

154 Contrar celor afirmate de Comisie în decizia atacată, având în vedere elementele disponibile și ținând seama de rolul gestionării cererii, aceasta nu putea, în speță, să se limiteze la simplul „caracter deschis” al măsurii și să concluzioneze, în consecință, în sensul neutralității pe plan tehnologic, fără a examina mai în detaliu caracterul real și efectiv al luării în considerare a acestei soluții tehnologice în cadrul pieței de capacități.

155 Astfel, deși, din decizia atacată, reiese că Comisia a examinat elementele invocate de Regatul Unit în ceea ce privește luarea în considerare a capacității de producție în cadrul pieței de capacități și, în special ca urmare a preocupărilor exprimate de raportul PTE, elementele furnizate ulterior în ceea ce privește luarea în considerare a capacității furnizate de interconectare, niciun element menționat în decizia atacată nu permite să se stabilească faptul că Comisia a efectuat propria analiză în ceea ce privește luarea efectivă în considerare a gestionării cererii, al cărei potențial era recunoscut și util, în cadrul acestei piețe. De exemplu, în niciun loc din decizia atacată nu se face referire la estimarea de 3 GW evocată de National Grid. Prin faptul că nu a examinat rolul și capacitatea potențială ale gestionării cererii în cadrul pieței de capacitate, Comisia a acceptat informațiile și ipotezele prezentate de Regatul Unit (a se vedea punctele 149-151 de mai sus), în pofida influenței acestora asupra volumului de capacitate licitată și valoarea ajutorului necesar pentru piața de capacități.

156 Astfel, în ceea ce privește rezultatul primei licitații T-4 din decembrie 2014, întrucât această licitație se efectuează în funcție de modalitățile care nu par să ia suficient în considerare potențialul gestionării cererii, există riscul – astfel cum este evocat în special de raportul PTE – ca un rol mai important decât este necesar să fie conferit capacității de producție. Astfel, nu se poate exclude că, în cazul în care Comisia ar fi efectuat propria examinare a potențialului gestionării cererii, în special pentru a se întreba cu privire la modalitățile de luare în considerare a estimărilor efectuate de National Grid sau a altor surse sau pentru a se întreba cu privire la motivele succesului exemplelor americane, modalitățile de participare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii ar fi fost diferite.

157 Pe de altă parte, în ceea ce privește licitațiile T-1, este necesar să se amintească faptul că, potrivit considerentelor (45)-(47) ale deciziei atacate, o anumită cantitate de capacitate va fi dedusă din licitațiile T-4 pentru a fi „rezervată” licitațiilor T-1, pornind de la o estimare a capacității de gestionare a cererii „rentabile” care ar putea participa la licitații. Se dovedește de asemenea că această cantitate va putea fi redusă în cazul în care cererea scade între licitațiile T-4 și licitațiile T-1. Or, astfel cum s-a confirmat în ședință, din aceste considerente reiese că guvernul Regatului Unit s-a angajat să liciteze la licitațiile T-1 cel puțin 50 % din această capacitate „rezervată”, păstrând totodată posibilitatea de a nu onora acest angajament în cazul în care gestionarea cererii nu s-ar dovedi „rentabilă pe termen lung” sau în cazul în care sectorul gestionării cererii ar fi considerat suficient de matur. Astfel, articolul 10 din Regulamentul din 2014 privind capacitatea electrică, intitulat „stabilirea dacă o licitație trebuie organizată”, prevede, de exemplu, la alineatul 3 că secretarul de stat competent poate decide că nu este necesar să organizeze licitații T-1 în cazul în care previziunile arată că niciun furnizor de gestionare a cererii nu va depune o ofertă la o asemenea licitație. Prin urmare, dat fiind că licitațiile T-1 depindeau în special de o estimare a capacității de gestionare a cererii „rentabile” pregătite să participe la licitații, capacitatea potențială a gestionării cererii și evaluarea acesteia necesitau o analiză a Comisiei în decizia atacată.

158 În aceste circumstanțe, elementele disponibile în ceea ce privește potențialul gestionării cererii, ținând seama în special de importanța rolului care poate fi jucat de această soluție tehnologică în cadrul pieței de capacități, sunt susceptibile să constituie un indiciu referitor la existența unor îndoieli cu privire la compatibilitatea acestei scheme cu piața internă în legătură cu care nu este posibil, la lectura deciziei atacate, să se constate că au fost înlăturate în urma examinării preliminare a Comisiei.

e) Cu privire la presupusul tratament discriminatoriu sau dezavantajos al gestionării cererii în cadrul pieței de capacități

159 Tempus susține în esență că aprecierea măsurii în cauză ar fi trebuit să ridice îndoieli cu privire la compatibilitatea acesteia cu piața internă, ca urmare a unei serii de încălcări ale principiilor egalității de tratament, protecției încrederii legitime și proporționalității, mai ales în detrimentul operatorilor de la nivelul gestionării cererii. În special, Tempus formulează critici cu privire la tratamentul operatorilor de la nivelul gestionării cererii în ceea ce privește durata contractelor de capacitate, metoda de recuperare a costurilor aferente pieței de capacități, condițiile de participare la piața de capacități, precum și lipsa remunerării suplimentare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii în cazul limitării pierderilor legate de transportul și de distribuția energiei electrice.

1) Cu privire la durata contractelor de capacități

160 Tempus susține în esență că Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă în măsura în care aceasta rezervă posibilitatea de a obține contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an numai producătorilor care au cheltuieli de capital care depășesc un anumit prag, încălcând astfel principiul egalității de tratament în detrimentul operatorilor de la nivelul gestionării cererii. Acest tratament discriminatoriu ar fi contrar obiectivului neutralității tehnologice a măsurii în cauză, ar conferi un avantaj concurențial producătorilor și ar conduce la blocajul unei părți semnificative a cererii care ar fi putut fi evitat prin gestionarea cererii.

161 Tempus susține că această inegalitate de tratament nu este justificată de costurile de investiții mai ridicate decât cele suportate de producătorii care renovează o centrală existentă sau care construiesc o nouă centrală. Astfel, operatorii de la nivelul gestionării cererii, precum și clienții lor ar efectua de asemenea cheltuieli privind investițiile. În plus, clienții operatorilor de la nivelul gestionării cererii ar urmări să obțină o garanție cu privire la venituri pe mai mulți ani înainte de a efectua investițiile respective. În această privință, Tempus susține că informațiile au fost comunicate Regatului Unit și că acesta nu putea, așadar, să se limiteze în notificare să afirme că sectorul gestionării cererii nu furnizase dovada „cantitativă” cu privire la necesitatea unor contracte pe termen mai lung pentru a sprijini participarea operatorilor de la nivelul gestionării cererii la licitații.

162 Comisia răspunde în esență că a examinat așa cum trebuie măsura în cauză în ceea ce privește tratamentul operatorilor de la nivelul gestionării cererii în raport cu cel al celorlalți furnizori de capacitate și a constatat că această măsură le permitea să fie competitivi, ținând seama de caracteristicile lor specifice. Diferența dintre duratele contractuale oferite s-ar justifica prin obiectivul urmărit de măsura în cauză, și anume asigurarea disponibilității unei capacități suficiente pe viitor, inclusiv prin încurajarea investițiilor în centrale noi. Operatorii de la nivelul gestionării cererii nu ar putea beneficia de contracte cu o durată mai mare de un an, deoarece nu ar avea aceleași nevoi de finanțare ca producătorii care renovează o centrală existentă sau care construiesc o nouă centrală. În această privință, Comisia arată că, în cursul procedurii administrative, nici Tempus, nici UKDRA nu au prezentat o argumentație susținută potrivit căreia operatorii de la nivelul gestionării cererii ar avea nevoie de investiții de un nivel comparabil cu proiectele de renovare a centralelor și de construire a unor noi centrale și nici nu au furnizat un element de probă cantitativ în această privință.

163 În răspunsul său la întrebările scrise adresate de Tribunal, Comisia arată că, având în vedere nivelul ridicat al costurilor lor de investiții, în cazul în care s-ar oferi centralelor care trebuie renovate și noilor centrale doar contracte de un an, acestea nu ar participa probabil deloc la licitații sau ar fi excluse de la ele, întrucât oferta lor ar depăși plafonul de prețuri; chiar dacă acestea ar ajunge să depună o ofertă, acest lucru s-ar realiza probabil la un preț foarte ridicat, care ar deveni prețul de închidere a licitației. Potrivit Comisiei, nu numai că acest lucru ar genera profituri excepționale pentru producătorii existenți și pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, dar ar genera și costuri ridicate pentru toți clienții finali și, prin urmare, un cuantum disproporționat al ajutorului.

164 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul general al egalității de tratament, în calitate de principiu general al dreptului Uniunii, impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit, iar situațiile diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv. Caracterul comparabil al unor situații diferite se apreciază având în vedere toate elementele care le caracterizează. Aceste elemente trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului Uniunii care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte actul respectiv (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2014, Banco Privado Português și Massa Insolvente do Banco Privado Português/Comisia, T-487/11, EU:T:2014:1077, punctul 139 și jurisprudența citată).

165 În speță, cu titlu introductiv, trebuie să se constate mai întâi că măsura în cauză nu oferă nicio posibilitate operatorilor de la nivelul gestionării cererii de a obține contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an.

166 Potrivit deciziei atacate, numai furnizorii de capacitate care angajează cheltuieli de capital mai mari de 125 GBP per kW (centrale care urmează să fie renovate) sunt eligibile pentru a obține contracte de capacitate cu o durată maximă de până la trei ani și numai furnizorii de capacitate care angajează cheltuieli de capital mai mari de 250 GBP per kW (centrale noi) sunt eligibili pentru a obține contracte de capacitate cu o durată maximă de până la cincisprezece ani [considerentul (57) al deciziei atacate].

167 Or, deși considerentul (57) al deciziei atacate utilizează termenul neutru din punct de vedere tehnologic de „furnizori de capacitate”, din notificare și din lectura coroborată a articolului 2 alineatul 1, a articolelor 4 și 5 și a articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul din 2014 privind capacitatea electrică reiese că contractele de capacitate cu o durată maximă de trei ani și cincisprezece ani sunt în mod expres rezervate numai CMU de producție care au cheltuieli de capital care depășesc pragurile stabilite de secretarul de stat, cu excluderea CMU de gestionare a cererii.

168 În consecință, pe de o parte, operatorii de la nivelul gestionării cererii nu sunt eligibili pentru a obține contracte de capacitate cu o durată de până la trei ani sau cincisprezece ani, chiar dacă dovedesc că au angajat cheltuieli de capital mai mari decât pragurile de producție stabilite pentru CMU în măsura în cauză. Pe de altă parte, măsura în cauză nu conține niciun prag de cheltuieli de capital propriu CMU de gestionare a cererii care ar oferi acestor operatori posibilitatea de a obține contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an.

169 În decizia atacată, Comisia a aprobat poziția Regatului Unit, conform căreia era adecvat să se ofere contracte de capacitate cu o durată maximă de până la trei ani sau cincisprezece ani acelor CMU de producție ale căror cheltuieli de capital depășeau un anumit prag stabilit de secretarul de stat și era justificat să se ofere doar contracte de capacitate cu o durată de un an acelor CMU de gestionare a cererii [considerentele (106), (129) și (145) ale deciziei atacate]. Astfel, Comisia a considerat că operatorii de la nivelul gestionării cererii aveau nevoie de cheltuieli în capital mai puțin semnificative decât cele ale producătorilor care construiesc sau renovează centrale. Pe această bază, Comisia a acceptat că capacitățile de producție noi sau de renovat, care implică costuri de investiții ridicate, sunt eligibile pentru contracte de capacitate mai lungi pentru a permite operatorilor să obțină finanțarea

necesară și a considerat că oferirea unor contracte de capacitate cu o durată mai scurtă operatorilor de la nivelul gestionării cererii nu îi dezavantaja în raport cu operatorii centralelor de renovat sau cu operatorii noilor centrale. În consecință, aceasta a concluzionat că măsura în cauză era neutră din punct de vedere tehnologic și nu consolida poziția producătorilor care utilizează combustibili fosili.

170 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă Comisia putea aproba tratamentul diferențiat al operatorilor de la nivelul gestionării cererii în raport cu cel al producătorilor fără să inițieze procedura oficială de investigare sau dacă lipsa oricărei posibilități, pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, de a obține contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an ar fi trebuit să determine Comisia să aibă îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă.

171 În această privință, în primul rând, trebuie să se constate că măsura în cauză urmărește să fie neutră din punct de vedere tehnologic, în conformitate cu cerințele prevăzute la punctul 226 din orientări.

172 Astfel, reiese din decizia atacată că măsura în cauză urmărește să obțină suficiente capacități pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică în Regatul Unit [considerentele (4) și (126) ale deciziei atacate].

173 Într-o manieră mai detaliată, din notificare reiese că obiectivul principal al măsurii în cauză este de a permite furnizarea unei capacități fiabile și adecvate pe piața energiei electrice din Regatul Unit la un cost minim pentru consumatori, astfel încât să se reducă la minimum consecințele involuntare și riscurile neașteptate și să se susțină realizarea obiectivelor guvernamentale de mai mare amploare, și anume a se permite decarbonizarea pieței energiei electrice, dezvoltarea unei cereri mai reactive și o mai bună integrare a pieței interne a energiei (punctul 139 din notificare). În plus, pentru a atinge obiectivul de asigurare a securității aprovizionării cu energie electrică în Regatul Unit, notificarea precizează că măsura în cauză urmărește să stimuleze investiții suficiente în capacitățile de producție și în celelalte capacități, inclusiv un sprijin specific pentru soluțiile de la nivelul cererii (punctul 140 din notificare). Aceste obiective corespund obiectivelor menționate la punctele 216-221 din orientări ca fiind legitime pentru măsuri de ajutoare în favoarea caracterului adecvat al capacităților.

174 Or, în ceea ce privește obiectivul principal de a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică, după cum s-a arătat deja la punctul 121 de mai sus și astfel cum a recunoscut Comisia în mod expres în răspunsul său la întrebările scrise adresate de Tribunal la 5 mai 2017, părțile nu contestă că atât capacitatea oferită de producători, cât și cea oferită de operatorii de la nivelul gestionării cererii pot contribui, în principiu, la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților.

175 De asemenea, în ceea ce privește obiectivul derivat de a stimula investiții suficiente în capacități noi, trebuie să se constate că obiectivul măsurii în cauză vizează în mod expres atât capacitățile de producție, cât și celelalte capacități, cum ar fi gestionarea cererii. De altfel, notificarea subliniază în mod expres la punctul 355 din aceasta că piața de capacități nu urmărește să obțină cantități prestabilite de capacitate în funcție de tipul de tehnologie. Dimpotrivă, măsura în cauză urmărește să lase pieței grija de a stabili care este cantitatea optimă din fiecare tip de capacitate (noi capacități de producție, capacități de producție de renovat, capacități de producție existente, capacități de gestionare a cererii existente, capacități de gestionare a cererii care nu sunt confirmate) pentru a atinge nivelul de securitate a aprovizionării stabilit de Regatul Unit.

176 Rezultă că operatorii de la nivelul gestionării cererii trebuie să fie considerați a se afla într-o situație echivalentă cu cea a producătorilor în raport cu obiectivele privind securitatea aprovizionării cu energie electrică, urmărite de măsura în cauză, care sunt neutre din punct de vedere tehnologic. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât orientările prevăd ca măsurile de ajutoare care pun în aplicare o piață de capacități să fie deschise unor stimulente adecvate și să ofere astfel de stimulente atât producătorilor existenți și viitori, cât și operatorilor care utilizează tehnologii substituibile, cum ar fi reacția din partea cererii sau soluții de stocare (punctul 226 din orientări). Prin urmare, revenea Comisiei sarcina de a

verifica dacă limitarea ofertei de contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an numai la capacitățile de producție permitea totuși pieței de capacități să fie neutră din punct de vedere tehnologic, fără a denatura concurența dintre producători și operatorii de la nivelul gestionării cererii.

177 În al doilea rând, reiese din decizia atacată că faptul că contractele de capacitate cu o durată mai mare de un an sunt oferite anumitor furnizori de capacitate este justificat de cheltuielile lor de capital ridicate și de dificultățile lor de finanțare.

178 Astfel, potrivit deciziei atacate, faptul că contractele de capacitate cu durată mai lungă sunt oferite pentru operatorii noi-intrați pe piață este justificat de promovarea intrării pe piață a noilor operatori concurențiali. Acordarea noilor intrați pe piață a unui contract pe termen lung le-ar permite să obțină o finanțare la un cost mai redus pentru investiția lor. Acest lucru ar permite atenuarea barierelor la intrare pentru întreprinderile independente care nu își pot finanța investiția în noi capacități prin intermediul veniturilor provenite de la alte centrale din portofoliul lor. Prin urmare, prin încurajarea concurenței pe piața de capacități, contractele pe termen mai lung ar putea reduce costurile suportate de consumatori pe piețele de energie și de capacități. Oferta de contracte pe termen mai lung ar trebui să reducă și riscul ca participanții care au costuri de investiții sau de renovare foarte ridicate să nu încerce să recupereze în totalitate costurile lor cu privire la un contract de un singur an [considerentul (59) al deciziei atacate].

179 Prin urmare, din decizia atacată reiese că oferta de contracte de capacitate cu o durată mai lungă urmărește să pună în aplicare obiectivele neutre din punct de vedere tehnologic, amintite la punctul 173 de mai sus, care constau în garantarea securității aprovizionării cu energie electrică prin stimularea unor investiții suficiente în capacități. În plus, deși decizia atacată insistă asupra necesității de a încuraja noi intrări pe piață, se impune constatarea că faptul de a oferi contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an urmărește un obiectiv mai larg în măsura în care operatorii care renovează centrale existente sunt de asemenea eligibili pentru a obține contracte de capacitate cu o durată maximă de trei ani. Rezultă că faptul de a oferi contracte de capacitate cu o durată mai lungă are ca principală rațiune atenuarea dificultăților de finanțare a anumitor operatori, având în vedere importanța cheltuielilor lor de capital, și care le garantează un venit pe mai mulți ani și oferirea mijloacelor de a face o ofertă competitivă în cadrul licitațiilor, permițându-le să își recupereze costurile pe mai mulți ani.

180 Prin urmare, trebuie să se constate că criteriul decisiv reținut de măsura în cauză pentru a stabili operatorii eligibili să obțină contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an este nivelul de cheltuieli de capital și dificultățile de finanțare care ar putea împiedica acești operatori să participe la piața de capacități.

181 Întrucât contractele pe termen mai lung erau considerate necesare pentru a crea condiții de concurență echitabile, era necesar să se examineze care era durata necesară pentru a permite fiecărei categorii de furnizori de capacitate să participe pe deplin la piața de capacități, în raport cu cheltuielile lor de investiții și cu dificultățile lor de finanțare, pentru a respecta obligația de a furniza stimulente adecvate tuturor operatorilor. Prin urmare, revenea Comisiei sarcina de a verifica dacă faptul de a rezerva contractele de capacitate cu o durată mai mare de un an anumitor tehnologii prezenta un caracter discriminatoriu și era contrar obiectivului de instituire a unei piețe de capacități neutre din punct de vedere tehnologic, ceea ce ar contraveni cerințelor din orientări.

182 În al treilea rând, trebuie să se constate că Comisia a aprobat poziția Regatului Unit potrivit căreia nu era necesar să ofere contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an operatorilor de la nivelul gestionării cererii, fără a examina dacă cheltuielile lor de capital și dificultățile lor de finanțare puteau necesita să li se ofere posibilitatea de a obține astfel de contracte, pentru a le permite să participe la licitații, evitând în același timp un preț de închidere prea ridicat.

183 Din decizia atacată reiese că Comisia a examinat într-adevăr în detaliu nevoile de finanțare ale furnizorilor de capacitate care construiesc centrale noi sau renovează centrale existente. Astfel, Comisia a solicitat în mod expres Regatului Unit să îi furnizeze informații suplimentare în susținerea alegerilor sale în materie de durată a contractelor de capacitate, în măsura în care contracte cu o durată mai lungă erau, în principiu, mai problematice și trebuiau să fie justificate în mod detaliat (tabelul 16, pagina 161, din notificare). Prin urmare, Comisia s-a putut întemeia pe informații detaliate furnizate de Regatul Unit în ceea ce privește cheltuielile de capital și dificultățile de finanțare referitoare la construirea de noi centrale pentru a stabili durata optimă a contractelor de capacitate și pragurile în materie de cheltuieli de capital de care aceste contracte trebuiau să fie condiționate. Era vorba despre sprijinirea acestor operatori pentru a obține finanțarea necesară și pentru a evita ca participarea lor la piața de capacități să conducă la un preț de închidere prea ridicat, nepermițându-le în același timp să recupereze în totalitate costurile lor fixe de investiții doar pe baza veniturilor provenite din piața de capacități. Informațiile furnizate de Regatul Unit cuprindeau, printre altele, mai multe studii de cazuri detaliate care analizează diferite scenarii, precum și modele de planuri de afaceri tip ale diferitor operatori și ale diferitor centrale (punctele 4.3.1, 4.6.5, C.4.3 din notificare).

184 În schimb, din decizia atacată reiese că Comisia nu a urmărit să analizeze în detaliu cheltuielile de capital și nevoile de finanțare ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii. Desigur, în urma scrisorii UKDRA din 9 iunie 2014 prin care această asociație atrăgea atenția Comisiei asupra diferenței de tratament dintre producătorii și operatorii de la nivelul gestionării cererii, Comisia a solicitat Regatului Unit să reacționeze. Cu toate acestea, Comisia s-a limitat ulterior să ia act de răspunsul Regatului Unit prin care se limita să afirme, pe de o parte, că operatorii de la nivelul gestionării cererii nu aveau aceleași nevoi de capital ca operatorii noilor centrale și, pe de altă parte, că UKDRA nu furnizase niciun element de probă cantitativ în susținerea tezei sale potrivit căreia contracte de capacitate cu o durată mai lungă erau necesare pentru a susține participarea operatorilor de la nivelul gestionării cererii la licitații (punctul 511 din notificare).

185 Or, în primul rând, trebuie să se constate că Regatul Unit nu a furnizat nicio analiză detaliată în susținerea poziției sale, în contrast vădit cu informațiile referitoare la nevoile de finanțare ale producătorilor. Lipsa datelor cu privire la gestionarea cererii, în ceea ce privește Regatul Unit, a fost evidențiată, de altfel, de PTE în raportul său (a se vedea în special punctele 19, 96 și 101 din raport citate la punctele 141 și 142 de mai sus). Deși Comisia citează în parte concluziile raportului PTE în considerentul (120) al deciziei atacate, aceasta nu a considerat util să adune ea însăși mai multe informații cu privire la gestionarea cererii pentru a atenua lipsa de informații furnizate de Regatul Unit. Prin urmare, este necesar să se arate că nici decizia atacată, nici notificarea nu conțin o examinare detaliată a nevoilor de capital ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii.

186 În al doilea rând, este necesar să se observe că egalitatea de tratament cu privire la durata contractelor de capacitate pentru care diferiții furnizori de capacitate puteau depune oferte constituia principala revendicare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii atât față de guvernul Regatului Unit, cât și față de Comisie. Astfel, reiese din contribuția UKDRA la consultarea publică, la care Comisia putea avea acces în cadrul adoptării deciziei atacate, că UKDRA contesta nu numai faptul că contractele de capacitate cu o durată mai mare de un an erau rezervate doar acelor CMU de producție care au cheltuieli de capital care depășesc anumite praguri, dar și pragurile de cheltuieli de capital alese. În special, UKDRA invita în mod expres Regatul Unit să realizeze o modelare a nevoilor de finanțare a diferitor tipuri de tehnologii și să revizuiască nivelul pragurilor pe acest temei. Pe de altă parte, prin scrisoarea din 9 iunie 2014, UKDRA a comunicat întrebările sale Comisiei cu privire la compatibilitatea contractelor de cincisprezece ani cu orientările și, independent de problema duratei contractelor oferite, aceasta a reiterat intenția operatorilor de la nivelul gestionării cererii de a putea depune oferte pentru aceleași durate ale contractului de capacitate ca cele oferite producătorilor.

187 În al treilea rând, atât UKDRA, cât și Tempus admit că noii operatori de la nivelul gestionării cererii nu au neapărat aceleași cheltuieli de capital ca producătorii care construiesc centrale noi. Acestea susțin însă că noile CMU de gestionare a cererii au, la fel ca noile CMU de producție, cheltuieli de

capital și dificultăți de finanțare care justifică acordarea contractelor de capacitate cu o durată mai mare de un an, pentru a le permite să participe pe deplin la piața de capacități. În special, Tempus arată că operatorii de la nivelul gestionării cererii trebuie să dezvolte un portofoliu de clienți suficient de extins pentru a acoperi un incident de capacitate pe durată nedeterminată. În plus, investițiile necesare pentru a face consumul de energie electrică al fiecăruia dintre acești clienți flexibil în timp, la finanțarea cărora operatorii de la nivelul gestionării cererii pot fi chemați să contribuie, pot fi semnificative și pot solicita contracte de capacitate pe termen mai lung. De asemenea, PTE arată în mod expres la punctul 99 din raportul său că anumite investiții referitoare la gestionarea cererii „[au] nevoie de certitudinea unui contract de capacitate pe termen lung pentru a obține o finanțare” și concluzionează că este esențial să se identifice resursele potențiale în materie de gestionare a cererii care nu răspund la semnalele pieței, deoarece stimulentele existente nu permit să se întâlnească cu nevoile lor. De altfel, operatorii de la nivelul gestionării cererii nu erau singurii care au susținut că toți furnizorii de capacitate trebuiau să poată depune oferte pentru aceleași durate ale contractelor, indiferent de tehnologia utilizată, pentru a asigura condiții de concurență echitabile. Astfel, din notificare reiese că mai multe companii de electricitate integrate pe verticală au subliniat că, pentru a permite o comparație corectă a prețurilor de capacitate, toate capacitățile ar trebui să aibă acces la aceleași durate ale contractului și că orice furnizor de capacitate ar trebui să aibă libertatea de a alege durata contractului care să îi permită să fie competitiv în cadrul licitațiilor (pagina 79 din notificare).

188 În al patrulea rând, contrar celor susținute de Comisie, nu se poate reproșa Tempus și nici UKDRA că nu au prezentat informații mai detaliate în cursul procedurii administrative. Astfel, potrivit concurenței, dacă este cazul, Comisia trebuie să examineze informațiile relevante (a se vedea punctul 69 de mai sus), pentru a dispune, în cadrul adoptării deciziei atacate, de elemente de evaluare care pot fi considerate în mod rezonabil ca fiind suficiente și clare pentru nevoile aprecierii sale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 2008, Kronoply și Kronotex/Comisia, T-388/02, nepublicată, EU:T:2008:556, punctul 127, și Hotărârea din 10 februarie 2009, Deutsche Post și DHL International/Comisia, T-388/03, EU:T:2009:30, punctul 109). Prin urmare, pentru a dovedi existența unor îndoieli în sensul articolului 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999, este suficient ca Tempus să demonstreze că Comisia nu a căutat și nici nu a examinat, în mod diligent și imparțial, toate elementele pertinente pentru această analiză sau nu le-a luat în considerare în mod corespunzător, astfel încât să elimine orice îndoială cu privire la compatibilitatea măsurii notificate cu piața internă.

189 În speță, având în vedere considerațiile prezentate la punctele 171-176 de mai sus, revenea Comisiei, confruntată cu lipsa de informații în ceea ce privește nevoile de capital ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii, sarcina de a examina mai mult problema și de a accepta, de exemplu, oferta prezentată de UKDRA în scrisoarea sa din 9 iunie 2014, de a-i furniza informații suplimentare pentru a putea stabili dacă acordarea de contracte cu o durată diferită operatorilor de la nivelul gestionării cererii și altor furnizori de capacitate era compatibilă cu principiul egalității de tratament. Aceasta este situația cu atât mai mult cu cât sectorul gestionării cererii este foarte diversificat și s-a stabilit că autoritățile din Regatul Unit aveau puține cunoștințe din acest sector în comparație cu sectorul producției (a se vedea punctele 141-145 de mai sus).

190 În sfârșit, trebuie să se observe că acordarea unor contracte de până la trei sau la cincisprezece ani anumitor producători are efecte asupra concurenței pe toată durata acestor contracte. Întrucât Comisia a considerat, în considerentul (131) al deciziei atacate, că sectorul gestionării cererii era încă la început în Regatul Unit, acesteia îi revenea sarcina de a examina dacă imposibilitatea, pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, de a depune oferte pentru aceleași durate ale contractului ca și producătorii, nu risca să reducă oportunitățile lor de a contribui la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților Regatului Unit în momentul în care sectorul lor se va fi dezvoltat mai mult. Astfel, atribuirea unor contracte de trei sau de cincisprezece ani reduce pe viitor capacitatea licitată în cadrul pieței de capacitate.

191 În al cincilea rând, PTE a descris la punctul 102 din raportul său riscul legat de punerea în aplicare a pieței de capacități din Regatul Unit în lipsa unor informații suficiente referitoare la gestionarea cererii după cum urmează:

„Pentru toate aceste motive, suntem conștienți că National Grid nu a fost în măsură să efectueze o analiză a gestionării cererii cu suficientă precizie și distincție care au reprezentat marca de fabrică a majorității restului activității sale. Totuși, acest lucru implică o nevoie urgentă de a crea o procedură sistematică pentru a se asigura că resursele de gestionare a cererii nu sunt risipite numai pentru ca noi capacități de producție să elimine decalajul de ineficiență."

192 Prin urmare, se impune constatarea că Comisia a confirmat poziția Regatului Unit potrivit căreia nu era necesar să se ofere contracte cu o durată mai mare de un an operatorilor de la nivelul gestionării cererii fără a examina care erau nivelurile de cheltuieli de capital referitoare la noile CMU de gestionare a cererii, nici să verifice dacă era necesar să se stabilească praguri proprii pentru CMU de gestionare a cererii în raport cu nevoile lor de finanțare și cu obiectivele urmărite de măsură.

193 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că diferența dintre durata contractului de capacitate oferită operatorilor de la nivelul gestionării cererii și cele oferite producătorilor constituie un indiciu al existenței unor îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă. Astfel, revenea Comisiei sarcina de a examina nivelul cheltuielilor de capital și nevoile de finanțare ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii în scopul verificării lipsei oricărei încălcări a principiului egalității de tratament între CMU de producție și CMU de gestionare a cererii în pofida lipsei oricărei posibilități, pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, de a obține contracte de capacitate cu o durată mai mare de un an. Având în vedere obiectivele neutre din punct de vedere tehnologic urmărite de măsura în cauză și criteriile reținute de măsura în cauză, o asemenea examinare se impunea înainte de a putea concluziona în sensul compatibilității acestei măsuri cu piața internă. Prin urmare, faptul că Comisia nu a dispus de informații complete în ceea ce privește alegerea Regatului Unit de a nu permite operatorilor de la nivelul gestionării cererilor să depună o ofertă pentru aceleași durate ale contractelor ca cele legate de alte tehnologii, în cadrul procedurii preliminare de examinare, constituie un indiciu al existenței unor îndoieli.

2) Cu privire la metoda de recuperare a costurilor

194 Tempus susține în esență că Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli cu privire la caracterul proporțional al măsurii în cauză și, în consecință, cu privire la compatibilitatea acestuia cu piața internă, dată fiind metoda de recuperare a costurilor aleasă care nu ar stimula suficient consumatorii să își reducă consumul în perioadele de vârf și, prin urmare, nu ar permite să se limiteze cuantumul total al ajutorului la minimum necesar.

195 Astfel, Tempus arată că metoda de recuperare a costurilor care a fost adoptată, respectiv o recuperare a costurilor întemeiată mai degrabă pe consumul de energie electrică între orele 16.00-19.00 în fiecare zi a săptămânii, în timpul iernii, decât pe consumul din cele mai aglomerate trei perioade de vârf ale anului aferente cererii, „triada", ar dezavantaja operatorii de la nivelul gestionării cererii și ar încălca principiul proporționalității prin majorarea cuantumului ajutorului acordat. Astfel, o asemenea metodă ar face mai dificil pentru consumatori să nu contribuie la costurile pieței de capacități prin reducerea consumului lor, cu alte cuvinte cererea, la momentul relevant, având în vedere caracterul inevitabil al acestui consum pentru întreprinderi și pentru gospodării. Aceasta ar fi situația cu atât mai mult cu cât întreprinderile mici și consumatorii casnici nu ar putea evita costurile pieței de capacitate prin intermediul acțiunilor de gestionare a cererii din cauza faptului că aceștia ar fi încadrați în Regatul Unit în funcție de profilul lor, și nu în funcție de nivelul consumului lor la fiecare jumătate de oră.

196 În plus, prin faptul că nu a încurajat suficient consumatorii să reducă cererea de energie electrică tocmai atunci când aceasta este cea mai ridicată și capacitatea este cea mai redusă, Tempus apreciază că metoda adoptată crește cuantumul ajutorului acordat și obligă Regatul Unit să achiziționeze mai multă capacitate decât este necesar. Or, potrivit Tempus, Regatul Unit nu ar contesta că un indicator de preț mai net ar putea conduce la o scădere a cuantumului ajutorului, având în vedere că, inițial, acesta optase pentru metoda bazată pe triadă, înainte de a-și schimba punctul de vedere după încheierea consultării publice naționale.

197 În plus, Tempus afirmă că modificarea metodei de recuperare a costurilor a fost solicitată în mod expres de furnizorii integrați pe verticală, care au beneficiat de modificarea efectuată. Or, cu o lună înaintea adoptării deciziei atacate, la 26 iunie 2014, Office of Gas and Electricity Management (Ofgem, autoritatea piețelor de gaze și de energie electrică, Regatul Unit) a decis să solicite în mod formal Competition and Markets Authority (Autoritatea din domeniul concurenței și piețelor, Regatul Unit) să efectueze anchete pe piața de furnizare a energiei electrice și a gazelor în rândul particularilor și întreprinderilor mici în special ca urmare a preocupărilor determinate de poziția fermă a furnizorilor integrați pe verticală, mai ales în ceea ce privește accesul la piață pe o piața în cadrul căreia concurența este deja redusă (anexa E3 la observațiile privind memoriul în intervenție, punctele 3.16-3.18 și anexa E4 la observațiile privind memoriul în intervenție, punctul 1.39).

198 Comisia răspunde că metoda de recuperare a costurilor se încadrează în partea financiară a pieței de capacități care nu ar fi, cel puțin nu în mod direct, relevantă pentru aprecierea compatibilității măsurii în cauză. Metoda de recuperare a costurilor utilizată în speță ar fi un compromis între interesul de a menține un stimulent pentru reducerea consumului și acela de a reduce gradul de incertitudine a furnizorilor de energie electrică în ceea ce privește acea parte a costurilor care le revine, analiza cuprinsă în decizia atacată fiind întemeiată pe explicațiile furnizate de guvernul Regatului Unit în notificare, ca răspuns la scrisoarea UKDRA. Comisia susține că metoda de recuperare a costurilor respectivă aduce avantaje operatorilor de la nivelul gestionării cererii și că, în orice caz, aceasta adaugă un nivel suplimentar de tarifare în perioadele de vârf ale cererii, ceea ce nu ar fi cazul cu alte metode precum tarifele forfetare sau impozitul. Regatul Unit adaugă că, în cadrul consultării publice naționale, se solicitaseră în special participanților alternative la metoda de recuperare a costurilor bazată pe triadă.

199 În această privință, orientările prevăd că se consideră că o măsură de ajutor este proporțională numai în cazul în care valoarea sa se limitează la minimul necesar pentru a realiza obiectivul fixat [punctul 27 litera (e) și punctul 69 din orientări]. În plus, în ceea ce privește măsurile de ajutoare în favoarea caracterului adecvat al capacităților, acestea trebuie să fie concepute într-un mod care să asigure că prețul plătit pentru disponibilitatea capacităților tinde automat spre zero atunci când se preconizează că nivelul capacității furnizate corespunde nivelului capacității solicitate (punctul 231 din orientări).

200 În speță, trebuie să se constate mai întâi că metoda de recuperare a costurilor efectuate pentru finanțarea contractelor de capacitate adoptată de măsura în cauză constă într-o taxă aplicată tuturor furnizorilor de energie electrică autorizați, a cărei valoare se calculează pe baza cotei lor de piață din cererea de energie electrică înregistrată între orele 16.00-19.00 în timpul săptămânii, din noiembrie până în februarie [considerentul (69) al deciziei atacate].

201 În continuare, trebuie să se constate că, în decizia atacată, Comisia a confirmat metoda de recuperare adoptată în măsura în cauză. Astfel, aceasta a considerat că metoda respectivă constituia un stimulent pentru reducerea cererii de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii, fiind în același timp previzibilă pentru furnizorii de energie electrică [considerentul (129) al deciziei atacate].

202 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă Comisia putea confirma metoda de recuperare a costurilor adoptată în măsura în cauză fără să inițieze procedura oficială de investigare sau dacă această metodă ar fi trebuit să determine Comisia să aibă îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă.

203 În această privință, în primul rând, contrar celor susținute de Comisie, trebuie să se constate că metoda de recuperare a costurilor este relevantă pentru a aprecia compatibilitatea măsurii cu piața internă și în special caracterul său proporțional.

204 Astfel, în primul rând, valoarea ajutorului depinde de volumul de capacitate achiziționat prin intermediul pieței de capacități și al prețului de închidere a licitațiilor. Or, pe de o parte, volumul capacității licitate de Regatul Unit se stabilește printr-o estimare a cererii de energie electrică, precum și a capacităților disponibile și prin aplicarea unui standard de fiabilitate pentru a atinge nivelul dorit de adecvare a capacităților în perioadele de vârf ale cererii [considerentul (32) al deciziei atacate]. Prin urmare, volumul de capacitate necesar este legat direct de nivelul de energie electrică consumat în perioadele de vârf. Cu cât perioadele de vârf ale cererii sunt mai puțin ridicate, cu atât este mai puțin necesar pentru Regatul Unit să achiziționeze capacitatea pentru a atinge nivelul urmărit de securitate a aprovizionării cu energie electrică. Pe de altă parte, reducerea volumului capacității licitate poate conduce, de asemenea, la o reducere a prețului de închidere în măsura în care acesta conduce la un număr mai mare de furnizori de capacitate care concurează pentru același volum de capacitate. Astfel, după cum recunoaște Regatul Unit în notificare, o concurență mai mare conduce la reducerea prețului de închidere (punctul 2, „Box 2 – When will it be possible to withdraw the Capacity Market?”, din notificare). În notificare se recunoaște, de altfel, că o reducere a consumului de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii conduce, la final, la ieșirea de pe piața de capacități (a se vedea graficele 8 și 9 la pagina 47 din notificare, care arată că problema „missing money” se va reduce pe măsură ce gestionarea cererii evoluează).

205 În al doilea rând, Regatul Unit a recunoscut că metoda de recuperare a costurilor aferente pieței de capacități influențează volumul de capacitate vândut la licitație. Astfel, Regatul Unit arată că asocierea taxei pentru finanțarea recuperării costurilor de pe piața de capacități cu consumul de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii constituie o stimulare clară pentru părțile interesate să își reducă consumul în aceste perioade de vârf, ceea ce reduce cantitatea de capacitate care trebuie să fie cumpărată pentru a atinge nivelul de securitate a aprovizionării dorit și, în consecință, reduce de asemenea costul pentru consumatori (punctul 624 din proiectul privind piața de capacități supus consultării publice).

206 În al doilea rând, din notificare reiese că Regatul Unit a modificat metoda de recuperare a costurilor după consultarea publică. Astfel, s-a intenționat inițial să se calculeze cuantumul taxei în funcție de cota de piață a furnizorilor de energie electrică din cererea de energie înregistrată în perioadele așa-numite de „triadă”, și anume cele trei perioade de o jumătate de oră care înregistrează perioadele de vârf de consum anual de energie electrică cele mai ridicate din Regatul Unit în perioada cuprinsă între noiembrie și februarie (punctele 521 și 522 din notificare). Numai după consultarea publică, Regatul Unit a modificat metoda de recuperare a costurilor pentru a o adopta pe cea descrisă la punctul 200 de mai sus, și anume o metodă de recuperare a costurilor întemeiată pe consumul de energie electrică între orele 16.00-19.00 în fiecare zi a săptămânii în timpul iernii.

207 În al treilea rând, trebuie să se constate că Comisia a aprobat poziția Regatului Unit fără a examina consecințele acestei modificări asupra valorii totale a ajutorului și, prin urmare, asupra caracterului proporțional al măsurii în cauză.

208 În scrisoarea sa din 9 iunie 2014, UKDRA a comunicat Comisiei preocupările sale în urma schimbării metodei de recuperare a costurilor. Pe de o parte, potrivit UKDRA, o asemenea metodă ar atenua semnalul cu privire la preț care ar trebui transmis consumatorilor în perioadele de vârf mai ridicate

pentru a-și reduce consumul. Pe de altă parte, atenția Comisiei a fost de asemenea atrasă asupra faptului că consumatorii casnici erau încadrați în funcție de profiluri prestabilite și nu puteau să evite costurile aferente pieței de capacități prin modificarea consumului lor între orele 16.00-19.00.

209 Desigur, în urma scrisorii UKDRA din 9 iunie 2014, Comisia a solicitat Regatului Unit să reacționeze. Cu toate acestea, Comisia s-a limitat ulterior să ia act de răspunsul Regatului Unit prin care acesta se limita să afirme că metoda de recuperare a costurilor adoptată în cele din urmă menținea un stimulent pentru reducerea consumului de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii, fiind, în același timp, mai previzibilă pentru furnizori [considerentul (129) al deciziei atacate]. În special, potrivit Regatului Unit, întrucât perioadele de triadă se stabilesc *ex post*, utilizarea acestora ca perioadă de referință pentru calcularea taxei crea o incertitudine pentru furnizori în ceea ce privește valoarea contribuției lor la finanțarea sistemului care puteau să îi încurajeze să plătească un preț mai ridicat consumatorilor. Regatul Unit a susținut, de asemenea, că faptul de a considera o anumită perioadă previzibilă ca referință pentru calcularea taxei urmărea, de asemenea, să încurajeze dezvoltarea unor tarife, în funcție de ora de consum, ceea ce ar trebui să aducă avantaje consumatorilor casnici care ar fi astfel în măsură să reacționeze și să își reducă consumul între orele 16.00 și 19.00 în zilele săptămânii, în timpul lunilor de iarnă (punctul 522 din notificare).

210 Or, în pofida recunoașterii influenței metodei de recuperare a costurilor asupra volumului de capacitate care este necesar a fi achiziționat prin intermediul pieței de capacități, din decizia atacată reiese că Comisia nu a verificat dacă noua metodă de recuperare a costurilor menținea în mod efectiv un stimulent echivalent pentru reducerea consumului de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii, în special prin intermediul unei încurajări pentru dezvoltarea gestionării cererii.

211 Comisia nu a verificat nici dacă metoda de recuperare a costurilor adoptată afecta accesul la piață, inclusiv al operatorilor de la nivelul gestionării cererii, în special prin sporirea obstacolelor la intrarea pe piață și la extindere care rezultă din poziția fermă a furnizorilor integrați pe verticală. Or, o măsură de ajutor poate produce efecte de denaturare a concurenței și prin creșterea sau prin menținerea unei puteri de piață semnificative pentru beneficiar. Chiar și în cazul în care ajutorul nu consolidează în mod direct puterea semnificativă de piață, acesta o poate face în mod indirect, prin descurajarea extinderii concurenților existenți, provocând ieșirea de pe piață a acestora sau descurajând intrarea pe piață a unor noi concurenți (punctul 92 din orientări).

212 În ceea ce privește argumentul Regatului Unit potrivit căruia metoda propusă inițial putea încuraja furnizorii de energie electrică să impună o primă mai ridicată consumatorilor finali, Comisia nu a explicat în ce măsură acest risc avea o anume incidență asupra valorii totale a ajutorului. În plus, Comisia nu a examinat dacă o asemenea primă putea, pentru consumatori, să fie compensată de posibilitatea de a reduce volumul de capacitate achiziționat prin intermediul pieței de capacități, chiar prețul de închidere, pentru motivele prezentate la punctele 204 și 205 de mai sus.

213 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că era de competența Comisiei să examineze eventualul impact al schimbării metodei de recuperare a costurilor asupra caracterului proporțional al măsurii în cauză și, în consecință, compatibilitatea sa cu piața internă. Prin urmare, faptul că Comisia nu a dispus de informații complete în ceea ce privește consecințele schimbării metodei de recuperare a costurilor în cadrul procedurii preliminare de examinare constituia un indiciu suplimentar al existenței unor îndoieli.

3) Cu privire la condițiile de participare la piața de capacități

214 Tempus susține în esență că Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă în măsura în care contravenea orientărilor și în special la obligația de a încuraja și de a furniza stimulente adecvate operatorilor de la nivelul gestionării cererii, ca urmare a condițiilor de participare la piața de capacități la care erau supuși operatorii de la nivelul gestionării cererii și care făceau dificile participarea acestora pe piața de capacități.

215 În primul rând, Tempus susține că interacțiunea între licitațiile tranzitorii și licitațiile durabile încurajează operatorii de la nivelul gestionării cererii să participe la licitațiile tranzitorii ca urmare a unor condiții de participare mai favorabile, ceea ce conduce *de facto* la excluderea acestora de la primele licitații T-4. În loc să încurajeze participarea operatorilor de la nivelul gestionării cererii la piața de capacități, oferindu-le o ocazie suplimentară de a depune o ofertă, licitațiile tranzitorii ar conduce, așadar, în realitate la restrângerea participării acestora la licitații durabile.

216 În al doilea rând, Tempus susține că măsura în cauză dezavantajează operatorii de la nivelul gestionării cererii, obligând toți participanții la piața de capacități să garanteze incidente de capacitate cu o durată nedeterminată, chiar dacă majoritatea incidentelor de capacitate au doar o durată limitată în timp. În aceste condiții, măsura în cauză nu ar lua în considerare suficient particularitățile operatorilor de la nivelul gestionării cererii și ar descuraja participarea acestora la piața de capacități.

217 În al treilea rând, Tempus susține că faptul de a supune participanții la piața de capacități aceleiași obligații privind garanția de participare este susceptibilă să cauzeze o problemă de intrare pe piață pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, din cauza faptului că sectorul este deocamdată abia la început. Problema ar fi agravată de obligația de a depune o ofertă pentru a acoperi incidente de capacitate pe durată nedeterminată. De altfel, Regatul Unit prevăzuse inițial să supună noii operatorii de la nivelul gestionării cererii unei garanții de participare mai mici decât cea a noilor producători. Prin urmare, măsura în cauză descuraja participarea operatorilor de la nivelul gestionării cererii pe piața de capacități.

218 În al patrulea rând, ca răspuns la argumentul Comisiei invocat în memoriul în apărare, potrivit căruia stabilirea la 2 MW a pragului minim de participare la licitațiile durabile era redusă și permitea încurajarea participării operatorilor de la nivelul gestionării cererii, Tempus arată că acest prag era în realitate destul de ridicat, în special în ceea ce privește pragul adoptat în exemplele americane referitoare la piața de capacități, și confirma problemele legate de cuantumul garanției de participare.

219 Comisia, susținută de Regatul Unit, arată, în primul rând, că măsura în cauză nu impune operatorilor de la nivelul gestionării cererii să aleagă între licitațiile tranzitorii și licitațiile durabile, ci că aceasta oferă, dimpotrivă, o șansă suplimentară operatorilor de gestionare a cererii care nu au fost în măsură să participe la primele licitații T-4 sau care au participat la acestea fără succes, pentru a încuraja dezvoltarea sectorului. Întrucât licitațiile tranzitorii nu au vocația de a servi drept sprijin suplimentar pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii capabili să câștige licitații durabile, ar fi justificat să se excludă de la licitațiile tranzitorii operatorii de la nivelul gestionării cererii care au participat cu succes la licitații durabile.

220 În al doilea rând, Comisia susține că, având în vedere obiectivul urmărit de măsura în cauză, și anume securitatea aprovizionării, indiferent de durata efectivă a fiecărei situații de tensiune în rețea, lipsa posibilității de a depune o ofertă pentru incidente de capacitate la un termen fix nu constituie o discriminare în privința operatorilor de la nivelul gestionării cererii, în măsura în care prevederea unei asemenea posibilități ar limita fiabilitatea operatorilor de gestionare a cererii, în raport cu alți furnizori de capacitate, ar dubla complexitatea licitațiilor și ar putea, de asemenea, obliga Regatul Unit să încerce să obțină mai multă capacitate. Regatul Unit adaugă că, deși posibilitatea de a depune o ofertă pentru

incidente de capacitate la un termen fix poate fi utilă în sectorul gestionării cererii, întrucât este mai familiară și îi permite să facă oferte mai precise, aceasta nu se justifică în licitațiile durabile în măsura în care ar risca să compromită obiectivul urmărit sau să genereze mai multe costuri.

221 În al treilea rând, Comisia consideră că condițiile privind garanția de participare sunt rezonabile. Aceasta arată că o asemenea garanție urmărește să ateste caracterul serios al participării noilor operatori și să îi încurajeze să furnizeze capacitățile necesare pentru a atinge obiectivul de securitate a aprovizionării. Ea arată că nicio problemă de discriminare nu a fost invocată în această privință în cursul procedurii administrative. Comisia precizează de asemenea că diferența dintre cuantumul garanției de participare impuse în cadrul sistemului durabil și cel al garanției impuse în cadrul sistemului tranzitoriu este cauzată de faptul că acesta din urmă a fost conceput special pentru a încuraja noii operatori de la nivelul gestionării cererii. Regatul Unit adaugă că majoritatea răspunsurilor la consultarea publică a susținut includerea unei cerințe privind garanția pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii și a apreciat că nivelul propus era adecvat.

222 În sfârșit, în duplică, Comisia susține că argumentele Tempus referitoare la pragul minim de 2 MW sunt inadmisibile, întrucât nu au fost invocate decât în stadiul replicii. Pe de altă parte, aceasta susține că pragul minim de 2 MW este scăzut.

223 În această privință, trebuie amintit că orientările prevăd la punctul 226 din acestea că măsura ar trebui să fie deschisă unor stimulente adecvate și să ofere astfel de stimulente atât producătorilor existenți și viitori, cât și operatorilor care utilizează tehnologii substituibile, cum ar fi reacția din partea cererii sau soluții de stocare.

224 În speță, trebuie să se constate mai întâi că notificarea precizează că măsura în cauză conține o serie de măsuri destinate să încurajeze dezvoltarea gestionării cererii.

225 În primul rând, notificarea arată că organizarea licitațiilor tranzitorii urmărește în mod expres să susțină dezvoltarea gestionării cererii și să ofere operatorilor de la nivelul gestionării cererii cea mai bună șansă posibilă de a participa cu succes la sistemul durabil ulterior. Dincolo chiar de existența acestora, licitațiile tranzitorii prezintă anumite caracteristici destinate să încurajeze dezvoltarea gestionării cererii. Astfel, garanția de participare la licitațiile tranzitorii se stabilește la un nivel limitat la 10 % din nivelul necesar pentru participarea la licitațiile durabile. În plus, licitațiile tranzitorii permit depunerea de oferte pentru acoperirea unor incidente de capacitate la termen fix, în timp ce licitațiile durabile necesită angajamentul participanților de a acoperi incidentele de capacitate cu o durată nedeterminată (punctele 222 și 223 din notificare).

226 În al doilea rând, notificarea arată că dezvoltarea gestionării cererii este încurajată de organizarea licitațiilor T-1 și în special de garanția că Regatul Unit va obține prin aceasta cel puțin 50 % din volumul de capacitate rezervat inițial pentru astfel de licitații, indiferent de evoluția nevoilor de capacitate între momentul în care se organizează licitațiile T-4 și momentul în care se organizează licitațiile T-1 (punctele 224-226 din notificare).

227 În al treilea rând, notificarea arată că dezvoltarea gestionării cererii este, de asemenea, încurajată de anumite condiții de participare la licitații durabile. În special, este vorba despre stabilirea pragului minim la 2 MW, posibilitățile de agregare și posibilitatea ca operatorii de la nivelul gestionării cererii să influențeze prețul de închidere (punctul 224 din notificare).

228 În decizia atacată, Comisia a aprobat poziția Regatului Unit. Astfel, aceasta arată în mod expres în considerentul (131) al deciziei atacate că măsura în cauză susține dezvoltarea gestionării cererii și cuprinde măsuri destinate în special asistenței pentru dezvoltarea acestui sector care este deocamdată doar la început. Din decizia atacată reiese că este vorba în special despre faptul că licitațiile tranzitorii sunt „rezervate” operatorilor de la nivelul gestionării cererii și structurate în mod specific pentru a încuraja dezvoltarea gestionării cererii, ajutând operatorii de la nivelul gestionării cererii care nu sunt

încă suficient de maturi să fie competitivi în cadrul licitațiilor durabile [considerentele (51) și (107) ale deciziei atacate]. Este vorba, de asemenea, despre garanția că licitațiile T-1, care constituie „o mai bună cale de acces la piață” pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii decât licitațiile T-4, sunt organizate și că Regatul Unit „se angajează” să obțină cel puțin 50 % din volumul rezervat pentru asemenea licitații, păstrând în același timp o anumită flexibilitate pe termen lung [considerentul (46) al deciziei atacate].

229 Prin urmare, trebuie să se verifice dacă Comisia putea confirma măsura în cauză ca pe una care furnizează stimulente adecvate pentru o gestionare a cererii fără să inițieze procedura oficială de investigare sau dacă Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă.

i) În ceea ce privește licitațiile tranzitorii

230 Tempus susține în esență că condițiile de participare mai favorabile vor determina operatorii de la nivelul gestionării cererii să favorizeze participarea la licitațiile tranzitorii. Potrivit Tempus, acest lucru ar conduce la excluderea *de facto* a operatorilor de la nivelul gestionării cererii de la primele licitații T-4. De asemenea, ar conduce la blocarea pieței ca urmare a contractelor de capacitate pe termen lung acordate producătorilor în cadrul acestor licitații.

231 În această privință, în primul rând, trebuie să se constate că măsura în cauză nu exclude operatorii de la nivelul gestionării cererii de la licitațiile durabile T-4 și T-1, în măsura în care aceștia îndeplinesc condițiile de participare stabilite.

232 În al doilea rând, contrar celor susținute de Tempus, trebuie să se constate că nu există o excludere reală reciprocă între participarea la licitațiile tranzitorii și participarea la licitațiile durabile. Pe de o parte, operatorii de la nivelul gestionării cererii ale căror oferte nu ar fi fost reținute la primele licitații T-4 păstrează posibilitatea de a participa la licitațiile tranzitorii. Pe de altă parte, operatorii de la nivelul gestionării cererii care au participat cu succes la licitațiile tranzitorii își păstrează posibilitatea de a participa ulterior la licitațiile durabile T-4 și T-1 subsecvente. Prin urmare, măsura în cauză nu obligă operatorii de la nivelul gestionării cererii să aleagă între participarea la licitațiile tranzitorii și participarea la licitațiile durabile.

233 Desigur, operatorii de la nivelul gestionării cererii care ar fi obținut un contract de capacitate în urma primelor licitații T-4 nu sunt eligibili să participe la licitații tranzitorii. Contrar celor susținute de Tempus, această limitare nu implică însă excluderea operatorilor de gestionare a cererii de la primele licitații T-4. Astfel, licitațiile tranzitorii urmăresc doar să sprijine operatorii de la nivelul gestionării cererii care nu ar fi încă destul de maturi pentru a participa cu succes la primele licitații durabile să se dezvolte, oferindu-le o posibilitate suplimentară de a primi o plată de capacitate încă din anii 2015 și 2016 pentru a fi mai competitivi în cadrul următoarelor licitații durabile. În această privință, astfel cum arată în mod întemeiat Comisia, faptul că sectorul de gestionare a cererii este deocamdată abia la început nu exclude posibilitatea ca anumiți operatori de la nivelul gestionării cererii să fi atins deja un nivel de maturitate suficient pentru a participa în mod competitiv la licitațiile durabile încă de la primele licitații T-4.

234 În al treilea rând, în ceea ce privește riscul de blocare a pieței ca urmare a participării reduse a operatorilor de gestionare a cererii la primele licitații T-4 și a acordării consecutive a unui număr prea mare de contracte de capacitate pe termen lung producătorilor, acest argument va fi examinat împreună cu cele referitoare la interacțiunea dintre licitațiile T-4 și licitațiile T-1. Astfel, riscul de blocare a pieței pretins de Tempus presupune că volumul de capacitate rezervat licitațiilor T-1 nu permite dezvoltarea gestionării cererii.

235 Trebuie să se concluzioneze că interacțiunea dintre licitațiile tranzitorii și licitațiile durabile nu conduce la excluderea operatorilor de la nivelul gestionării cererii de la licitațiile durabile.

236 Cu toate acestea, trebuie să se arate de asemenea că licitațiile tranzitorii nu fac parte, prin definiție, din regimul durabil. În plus, contrar celor indicate de Comisie în considerentul (51) al deciziei atacate, din dosar reiese că aceste licitații tranzitorii nu sunt rezervate exclusiv operatorilor de la nivelul gestionării cererii, ci sunt de asemenea deschise unităților mici de producție, astfel cum se indică la articolul 29 din Regulamentul din 2014 referitor la capacitatea electrică. În aceste condiții, trebuie să se examineze de asemenea dacă licitațiile durabile oferă operatorilor de la nivelul gestionării cererii stimulente adecvate.

ii) În ceea ce privește licitațiile T-1 și interacțiunea acestora cu licitațiile T-4

237 Tempus susține în esență că licitațiile durabile nu oferă stimulente adecvate operatorilor de la nivelul gestionării cererii, întrucât, pe de o parte, licitațiile T-4 nu sunt adaptate la termenele de execuție ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii și, pe de altă parte, volumul de capacitate rezervat licitațiilor T-1 este limitat.

238 În această privință, trebuie să se constate mai întâi că licitațiile T-1 sunt deosebit de importante pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii.

239 Astfel, părțile nu contestă că licitațiile T-1 pot fi mai adaptate la operatorii de la nivelul gestionării cererii decât licitațiile T-4 din cauza termenelor de execuție ale acestor operatori. Astfel, potrivit deciziei atacate, licitațiile T-1 constituie o „cale mai bună de acces la piață” pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii [considerentul (46) al deciziei atacate]. De asemenea, în cererea introductivă, Tempus consideră că poate fi dificil pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii să participe la licitațiile T-4 în măsura în care aceste licitații necesită depunerea de oferte și realizarea de investiții imediat pentru a furniza capacități peste patru ani și pentru a primi o plată abia patru ani mai târziu.

240 De altfel, volumul de capacitate rezervat pentru licitațiile T-1 se calculează în măsura în cauză pe baza unei estimări a gestionării cererii rentabile care ar putea participa la aceste licitații [considerentul (45) al deciziei atacate].

241 Or, în primul rând, trebuie să se constate că volumul de capacitate rezervat licitațiilor T-1 este restrâns în raport cu volumul de capacitate licitat în cadrul licitațiilor T-4. În plus, licitațiile T-1 nu sunt nicidecum rezervate exclusiv operatorilor de la nivelul gestionării cererii și o parte din volumul de capacitate vândut la licitațiile T-1 poate fi, așadar, atribuit furnizorilor de capacitate, alții decât operatorii de la nivelul gestionării cererii.

242 În al doilea rând, contrar celor indicate de Comisie în considerentul (46) al deciziei atacate, din dosar reiese că nu există o garanție ca Regatul Unit să organizeze licitații T-1 în cazul în care se organizează licitații T-4, nici că se obține prin aceasta cel puțin 50 % din volumul rezervat inițial licitațiilor T-1. Astfel, deși articolul 7 alineatul (4) litera (b), articolele 10 și 26 din Regulamentul din 2014 referitor la capacitatea electrică, coroborate, prevăd că secretarul de stat poate decide să nu organizeze licitații T-1, textul nu cuprinde nicio mențiune în ceea ce privește angajamentul de a licita cel puțin 50 % din volumul de capacitate rezervat inițial unor astfel de licitații. În ședință, ca răspuns la întrebările adresate de Tribunal, nici reprezentanții Comisiei și ai Regatului Unit nu au fost în măsură să identifice dispoziția legală care să confirme existența unei asemenea garanții, dincolo de declarațiile politice ale Regatului Unit.

243 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că, dacă organizarea licitațiilor T-1 poate încuraja efectiv dezvoltarea gestionării cererii, Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli în ceea ce privește amploarea acestui efect stimulativ în speță în raport cu volumul restrâns al capacității rezervat licitațiilor T-1 și cu lipsa unei dispoziții legale exprese care să confirme garanția Regatului Unit de a obține cel puțin 50 % din volumul rezervat acestor licitații.

iii) În ceea ce privește condițiile de participare la licitațiile durabile

244 Tempus susține în esență că condițiile de participare la licitațiile durabile nu permit acordarea de stimulente adecvate operatorilor de la nivelul gestionării cererii. În opinia Tempus, era puțin probabil în practică, în raport cu anumite condiții de participare, ca acești operatori să fie în măsură să participe la licitațiile T-4. Tempus se întemeiază în special pe imposibilitatea ca acești operatori să depună o ofertă pentru obligații care acoperă incidente de capacitate cu termen fix și pe cuantumul garanției de participare.

245 În primul rând, în ceea ce privește durata incidentelor de capacitate, Tempus susține că măsura în cauză discriminează operatorii de la nivelul gestionării cererii, tratând în mod echivalent toți participanții la licitațiile durabile și obligându-i pe toți, inclusiv pe acești operatori, să depună oferte pentru incidente de capacitate pe durată nedeterminată.

246 În această privință, după cum subliniază Tempus, Regatul Unit a optat pentru regimul durabil, de a impune tuturor operatorilor să poată răspunde la incidente de capacitate cu o durată nedeterminată. În schimb, în ceea ce privește licitațiile tranzitorii, articolul 29 alineatul (3) din Regulamentul din 2014 referitor la capacitatea electrică permite operatorilor de la nivelul gestionării cererii să aleagă să depună oferte pentru o obligație care acoperă incidentele de capacitate fie cu termen fix, fie pe durată nedeterminată. În plus, astfel cum recunoaște Regatul Unit în înscrisurile sale în fața Tribunalului, obligațiile cu termen fix sunt mai cunoscute operatorilor de la nivelul gestionării cererii și îi pot ajuta să cuantifice tocmai expunerea lor la risc, care are drept consecință oferte mai precise în cadrul sistemului durabil.

247 Cu toate acestea, Comisia arată în mod întemeiat că ofertele limitate la acoperirea unor incidente de capacitate cu termen fix oferă un nivel mai scăzut de securitate a aprovizionării în raport cu ofertele care acoperă incidentele de capacitate pe durată nedeterminată și, prin urmare, nu permit nici să se atingă cu ușurință nivelul dorit de securitate a aprovizionării. Faptul de a impune tuturor furnizorilor de capacitate acoperirea incidentelor de capacitate pe durată nedeterminată, punând astfel în sarcina operatorilor de la nivelul gestionării cererii riscul nerealizării, în cazul unor incidente de capacitate care se prelungesc în timp, nu este, așadar, de natură să creeze îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză, cu condiția ca măsura în cauză să țină seama de nevoile de finanțare proprii fiecărei tehnologii pentru a permite tuturor furnizorilor de capacitate să participe efectiv la piața de capacități. Astfel cum s-a arătat la punctele 182-192 de mai sus, nu reiese însă că Comisia a încercat să verifice dacă măsura în cauză lua în considerare nevoile de finanțare ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii.

248 În al doilea rând, în ceea ce privește garanția de participare, Tempus susține că faptul de a supune toți participanții la piața de capacități aceleiași obligații de depunere a garanției de participare poate cauza o problemă de intrare pe piață pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii, având în vedere faptul că sectorul gestionării cererii se află încă la început.

249 În această privință, în primul rând, trebuie arătat că Regatul Unit a admis că garanția de participare la licitație putea constitui o barieră la intrarea noilor operatori de la nivelul gestionării cererii. Astfel, din dosar reiese că Regatul Unit urmărise inițial să reducă cuantumul garanției de participare la licitație pentru CMU de gestionare a cererii neconfirmate pentru a evita ca această garanție de participare să reprezinte o barieră la intrarea noilor operatori de la nivelul gestionării cererii (punctul 565 din

proiectul privind piața de capacități supus consultării publice). De asemenea, în cadrul consultării publice, unii operatori de la nivelul gestionării cererii au declarat, de asemenea, că valoarea garanției de participare constituia o barieră la intrarea unor noi operatori de la nivelul gestionării cererii. Valoarea garanției de participare putea constitui cu atât mai mult o barieră la intrare pentru noii operatori de gestionare a cererii, cu cât toți participanții la piața de capacități trebuiau să se angajeze să acopere incidentele de capacitate pe durată nedeterminată, în timp ce operatorii de la nivelul gestionării cererii puteau avea mai multe dificultăți decât producătorii pentru a acoperi un incident de capacitate care se prelungea în timp. Întrucât operatorii de la nivelul gestionării cererii riscă să fie eventual percepuți ca fiind cei mai în măsură să lipsească, aceștia ar putea avea, așadar, mai multe dificultăți de finanțare a cuantumului garanției de participare.

250 În al doilea rând, trebuie să se constate că, în urma observațiilor producătorilor și distribuitorilor ca răspuns la consultarea publică, Regatul Unit a decis să alinieze, în măsura în cauză, garanția de participare impusă CMU de gestionare a cererii neconfirmate la cea impusă noilor CMU de producție care nu sunt încă operaționale. Măsura în cauză este, prin urmare, mai puțin favorabilă operatorilor de la nivelul gestionării cererii decât sistemul prevăzut inițial pentru a răspunde dificultăților de finanțare a acestor operatori.

251 Cu toate acestea, astfel cum subliniază Comisia în memoriul în apărare, deși Regatul Unit a prevăzut inițial că garanția de participare la licitație ar fi în totalitate pierdută în caz de nefurnizare, trebuie să se constate că măsura în cauză prevede că garanția de participare va fi pierdută pe viitor doar în mod proporțional cu volumul de capacitate care nu a fost efectiv furnizat de operatorii de la nivelul gestionării cererii, în măsura în care aceștia furnizează cel puțin 90 % din volumul de capacitate la care s-au angajat. Prin urmare, măsura în cauză conține o măsură destinată în mod specific să compenseze, pentru operatorii de gestionare a cererii, pierderea avantajului care constă într-un cuantum redus al garanției de participare ca urmare a alinierii cuantumului garanției de participare a CMU de gestionare a cererii neconfirmate la cel al garanției de participare a noilor CMU de producție.

252 În consecință, având în vedere obiectivul urmărit de impunerea unei garanții de participare, alinierea cuantumului garanției de participare a CMU de gestionare a cererii neconfirmate la cel al garanției de participare a noilor CMU de producție nu este suficientă, în sine, pentru a genera îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză, cu condiția ca măsura respectivă să aibă în vedere nevoile de finanțare proprii fiecărei tehnologii pentru a permite tuturor furnizorilor de capacitate să participe în mod efectiv la piața de capacități. Astfel cum s-a arătat la punctele 182-192 de mai sus, nu considerăm totuși că Comisia a urmărit să verifice dacă măsura în cauză lua în considerare nevoile de finanțare ale operatorilor de la nivelul gestionării cererii.

253 În al treilea rând, ca răspuns la argumentele prezentate de Comisie în memoriul în apărare, Tempus susține că stabilirea pragului minim de participare la 2 MW reprezintă o barieră în calea participării operatorilor de la nivelul gestionării cererii la piața de capacități.

254 De la bun început, este necesar să se constate că argumentul Tempus în ceea ce privește acest prag are legătură cu argumentația cuprinsă în cererea introductivă referitoare la tratamentul discriminatoriu sau dezavantajos aplicat operatorilor de la nivelul gestionării cererii în cadrul pieței de capacități, astfel cum a arătat Tempus în ședință. În plus, acest argument a fost formulat ca răspuns la afirmațiile Comisiei în memoriul în apărare în care se arată că acest prag era scăzut și favorabil gestionării cererii. Astfel, în speță, argumentul în discuție are nu numai o legătură strânsă cu cererea introductivă, dar rezultă, în plus, din evoluția normală a dezbaterii în cadrul unei proceduri contencioase (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 noiembrie 2013, Groupe Gascogne/Comisia, C-58/12 P, EU:C:2013:770, punctul 31). Contrar celor susținute de Comisie, acest argument trebuie să fie, așadar, considerat ca fiind o dezvoltare a unui motiv formulat în cererea introductivă.

255 În continuare, trebuie să se arate că notificarea prezintă pragul minim de participare de 2 MW ca fiind redus în raport cu pragul de participare adoptat de National Grid în cadrul altor măsuri și, prin urmare, ca fiind una dintre măsurile care permit stimularea operatorilor de la nivelul gestionării cererii să participe la piața de capacități (punctul 224 din notificare).

256 Cu toate acestea, *primo*, trebuie să se arate că pragul de participare al pieței de capacități PJM era de numai 100 kW, respectiv de 20 de ori mai puțin ridicat decât pragul adoptat prin măsura în cauză. Or, piața de capacități PJM respectivă este în mod expres luată ca referință de Regatul Unit în cadrul notificării în susținerea afirmației sale potrivit căreia măsura în cauză permite dezvoltarea sectorului de gestionare a cererii (punctul 221 din notificare).

257 *Secundo*, deși este evident că operatorii de la nivelul gestionării cererii au efectiv posibilitatea de a agrega mai multe locații pentru a atinge pragul minim de 2 MW, trebuie să se arate că aceștia trebuie să își plătească garanția de participare cu privire la cantitatea totală de 2 MW de îndată ce o parte din acest volum, chiar și minimă, este constituită din capacități de gestionare a cererii neconfirmate. Or, pentru motivele prezentate la punctele 249-252 de mai sus, cuantumul garanției de participare poate constitui o barieră la intrarea unor noi operatori de la nivelul gestionării cererii.

258 În consecință, Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli cu privire la afirmația potrivit căreia stabilirea pragului minim de participare la 2 MW constituia o măsură care favorizează dezvoltarea gestionării cererii.

iv) Concluzie

259 Din ansamblul considerațiilor care precedă reiese că interacțiunea dintre licitațiile T-4 și T-1 și anumite condiții de participare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii la piața de capacități ar fi trebuit să determine Comisia să aibă îndoieli, pe de o parte, în ceea ce privește capacitatea măsurii în cauză de a atinge obiectivele evidențiate de Regatul Unit în materie de încurajare a dezvoltării gestionării cererii și, pe de altă parte, în ceea ce privește compatibilitatea sa cu cerințele din orientări în materie de stimulente adecvate pentru operatorii de la nivelul gestionării cererii și, în consecință, cu privire la compatibilitatea măsurii în cauză cu piața internă.

f) Cu privire la lipsa unei remunerări suplimentare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii în caz de limitare a pierderilor legate de transportul și de distribuția energiei electrice

260 Tempus susține că măsura în cauză ridică îndoieli cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă în măsura în care nu remunerează operatorii de la nivelul gestionării cererii pentru limitarea pierderilor legate de transportul și de distribuția energiei electrice. Astfel, potrivit Tempus, capacitatea furnizată de operatorii de la nivelul gestionării cererii reduce nu numai cuantumul global al capacității necesare și care circulă în cadrul pieței de capacități, ci și, în proporție de aproximativ 7 %-8 %, valoarea capacității pierdute în timpul transportului și distribuției de energie electrică. Aceasta apreciază că economiile astfel realizate ar trebui să fie incluse în remunerația operatorilor de la nivelul gestionării cererii, astfel încât să se creeze un stimulent care să vizeze îmbunătățirea eficienței rețelei.

261 Comisia, susținută de Regatul Unit, consideră că problema lipsei unei remunerații suplimentare pentru limitarea pierderilor în transportul și în distribuția de energie electrică a fost analizată în notificare și examinată în decizia atacată. Astfel, Comisia și-ar fi însușit explicația guvernului Regatului Unit potrivit căreia piața de capacități ar avea ca obiectiv numai garantarea disponibilității unei capacități suficiente în rețea, și nu recompensarea pentru toate celelalte avantaje pe care le-ar furniza fiecare tip de tehnologie.

262 În esență, Tempus susține astfel că măsura în cauză ridică îndoieli cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă în măsura în care nu recompensează operatorii de la nivelul gestionării cererii pentru limitarea pierderilor legate de transportul și de distribuția energiei electrice.

263 În decizia atacată, Comisia a arătat că măsura în cauză compensa doar punerea la dispoziție a unui anumit volum de capacitate, cu excluderea oricărei alte prestații, cum ar fi, de exemplu, furnizarea de energie electrică [considerentul (132) al deciziei atacate]. În continuare, aceasta a considerat că, având în vedere obiectivul urmărit de măsura în cauză, și anume acela de a asigura caracterul adecvat al capacităților pentru a atinge nivelul dorit de securitate a aprovizionării, lipsa unei remunerații suplimentare pentru limitarea pierderilor în timpul transportului și distribuției de energie electrică era justificată [considerentul (140) al deciziei atacate].

264 În această privință, este necesar să se arate că măsura în cauză constă în punerea în aplicare a unei piețe de capacități pentru soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacităților din Regatul Unit.

265 Or, orientările prevăd în mod expres că caracterul adecvat al unor măsuri de ajutor precum cele în cauză este condiționat de faptul că „[a]jutoarele ar trebui să reprezinte o remunerație doar pentru serviciul de simplă disponibilitate prestat de producător, adică pentru angajamentul său de a fi dispus să furnizeze energie electrică și compensația corespunzătoare oferită pentru aceasta, de exemplu, prin remunerarea per MW de capacitate pusă la dispoziție” și că „[a]jutorul nu ar trebui să includă nicio remunerație pentru vânzarea de energie electrică, adică remunerare pe MWh vândut”.

266 Având în vedere aceste considerații, se impune constatarea că lipsa unei remunerări suplimentare pentru limitarea pierderilor în timpul transportului și distribuției de energie electrică nu ridica îndoieli, în sensul articolului 4 alineatele (3) și (4) din Regulamentul nr. 659/1999, care ar fi trebuit să determine Comisia să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE. În consecință, argumentele formulate de Tempus cu privire la acest aspect trebuie să fie respinse.

g) Concluzie

267 Reiese din examinarea primului motiv că există un ansamblu de indicii obiective și concordante, întemeiate, pe de o parte, pe durata și pe circumstanțele fazei de prenotificare și, pe de altă parte, pe conținutul incomplet și insuficient al deciziei atacate ca urmare a lipsei unei examinări adecvate de către Comisie, în stadiul examinării preliminare, a anumitor aspecte ale pieței de capacități, care atestă că aceasta din urmă a adoptat decizia atacată în pofida existenței unor îndoieli. Fără să fie necesar să se statueze cu privire la celelalte argumente ale Tempus, trebuie să se concluzioneze că aprecierea compatibilității măsurii notificate cu piața internă ridica îndoieli în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 659/1999, care ar fi trebuit să determine Comisia să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE.

268 Prin urmare, decizia atacată trebuie să fie anulată.

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nemotivare

269 Având în vedere anularea deciziei atacate, care se impune în raport cu primul motiv, nu este necesar să se examineze cel de al doilea motiv.

Cu privire la cheltuielile de judecată

270 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de Tempus Energy Ltd și de Tempus Energy Technology Ltd, conform concluziilor acestora din urmă.

271 În temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, trebuie să se decidă că Regatul Unit suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

declară și hotărăște:

1) **Anulează Decizia C(2014) 5083 final a Comisiei din 23 iulie 2014 de a nu ridica obiecții cu privire la schema de ajutoare privind piața de capacități a Regatului Unit, pentru motivul că schema menționată este compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE (ajutor de stat 2014/N-2).**

2) **Obligă Comisia Europeană să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Tempus Energy Ltd și de Tempus Energy Technology Ltd.**

3) **Regatul Unit suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Frimodt Nielsen Kreuschitz Forrester

Półtorak Perillo

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 noiembrie 2018.

Semnături

Cuprins

I. Istoricul cauzei 2

A. Cu privire la reclamante și cu privire la obiectul litigiului 2

B. Cu privire la măsura în cauză 2

C. Cu privire la dispozițiile relevante din orientări 5

D. Cu privire la decizia atacată 6

II. Procedura și concluziile părților 8

III. În drept 10

A. Cu privire la admisibilitate 10

B. Cu privire la fond 10

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 108 alineatul (2) TFUE, pe încălcarea principiilor nediscriminării, proporționalității și protecției încrederii legitime, precum și pe o apreciere eronată a situației de fapt 11

a) Observații introductive 11

b) Cu privire la noțiunea de îndoieli și decizia Comisiei de a iniția sau de a nu iniția procedura oficială de investigare 11

c) Cu privire la durata discuțiilor dintre statul membru și Comisie și circumstanțele legate de adoptarea deciziei atacate 14

d) Cu privire la aprecierea de către Comisie, în etapa examinării preliminare și având în vedere elementele disponibile, a rolului de gestionare a cererii în cadrul pieței de capacități 21

1) Echivalență și interese legate de producție și de gestionarea cererii 22

2) Rolul pozitiv al gestionării cererii 23

3) Elementele disponibile privind potențialul de gestionare a cererii 24

e) Cu privire la presupusul tratament discriminatoriu sau dezavantajos al gestionării cererii în cadrul pieței de capacități 30

1) Cu privire la durata contractelor de capacități 30

2) Cu privire la metoda de recuperare a costurilor 36

3) Cu privire la condițiile de participare la piața de capacități 40

i) În ceea ce privește licitațiile tranzitorii 42

ii) În ceea ce privește licitațiile T-1 și interacțiunea acestora cu licitațiile T-4 43

iii) În ceea ce privește condițiile de participare la licitațiile durabile 44

iv) Concluzie 46

f) Cu privire la lipsa unei remunerări suplimentare a operatorilor de la nivelul gestionării cererii în caz de limitare a pierderilor legate de transportul și de distribuția energiei electrice 46

g) Concluzie 47

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nemotivare 47

Cu privire la cheltuielile de judecată 48